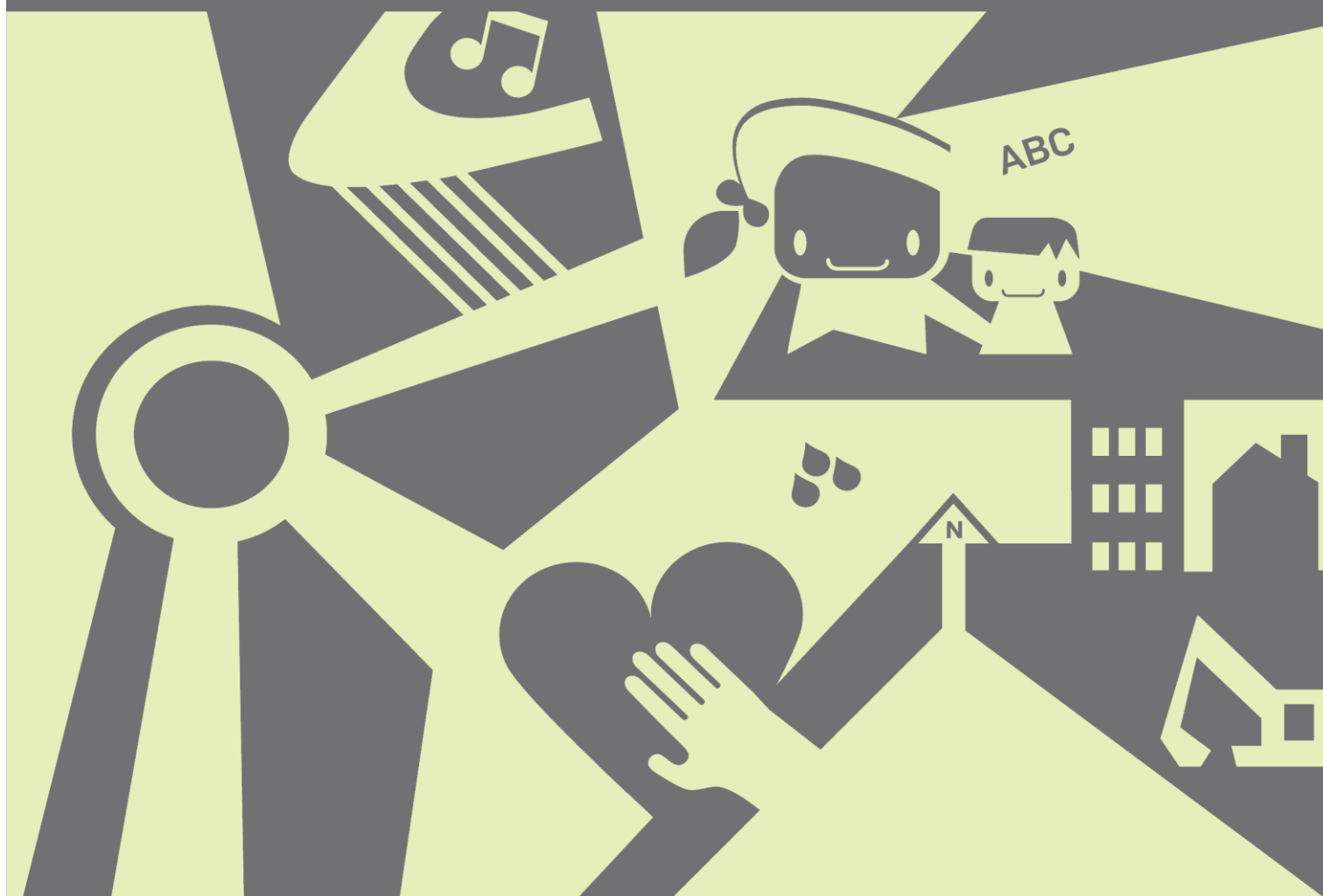

ÅRSBERETNING 2015

Regnskap og noter

Innhold

1	ÅRSBERETNING	4
2	KOMMUNENS ØKONOMISKE STILLING	5
2.1	KOMMUNENS FRIE INNETEKTER OG MOMSKOMPENSASJON	5
2.2	DRIFTSREGNSKAPET.....	6
2.3	KOMMUNENS ØKONOMISKE UTVIKLING	10
3	FINANSFORVALTNINGEN	12
3.1	LANGSIKTIG GJELD.....	12
3.2	LIKVIDITET, OMLØPSMIDLER OG KORTSIKTIG GJELD	15
3.3	KORTSIKTIG GJELD	15
3.4	KOMMUNENS Plasseringer	15
4	DRIFTSREGNSKAPET	17
4.1	REGNSKAPSPRINSIPPER	17
4.2	VURDERINGSREGLER	17
4.3	SELVKOSTBEREGNINGER.....	18
4.4	MOMSPLIKT OG MOMSKOMPENSASJON	18
5	ØKONOMISKE OVERSIKTER OG AVVIKSANALYSE	19
5.1	ØKONOMISK OVERSIKT	19
5.2	REGNSKAPSSKJEMA 1A.....	22
5.3	FONDSBRUK/-AVSETNINGER	23
5.4	REGNSKAPSSKJEMA 1B.....	25
6	INVESTERINGSREGNSKAPET	27
6.1	ØKONOMISKE OVERSIKT.....	27
6.2	REGNSKAPSSKJEMA 2A.....	28
6.3	REGNSKAPSSKJEMA 2B.....	30
7	BALANSEN	33
8	NOTER	35
	<i>Note 1 - Endring i arbeidskapitalen</i>	35
	<i>Note 2 - Pensjon</i>	37
	<i>Note 3 - Garantiansvar</i>	39
	<i>Note 4 - Lån</i>	40
	<i>Note 5 - Aksjer og andeler (anleggsmidler)</i>	43
	<i>Note 6 - Fondsregnskap</i>	44
	<i>Note 7 - Kapitalkonto</i>	46
	<i>Note 8 - Overført fra driftsregnskapet til investeringsregnskapet</i>	46
	<i>Note 9A - Fondsobligasjoner</i>	47
	<i>Note 9B - Eiendomsplasseringer</i>	49
	<i>Note 9C - Rentebytteavtaler knyttet til kommunens gjeld - sikring</i>	49
	<i>Note 9D - Rentebytteavtaler knyttet til selvkostinvesteringer (VAR) - sikring</i>	50
	<i>Note 10 - Investeringsregnskap</i>	50
	<i>Note 10 - Investeringsregnskap - utfyllende informasjon</i>	52
	<i>Note 11 - Mindreforbruk 2015</i>	62

	<i>Note 12 - Gebyrfinansierte selvkosttjenester</i>	62
	<i>Note 13 - Anleggsmidler</i>	64
	<i>Note 14 - Godtgjørelser og tilskudd</i>	65
	<i>Note 15 - Minimumsavdrag sammenholdt med udisponerte lånemidler</i>	65
	<i>Note 16 - Tap på krav</i>	66
	<i>Note 17 - Finansielle leieavtaler</i>	67
	<i>Note 18 - Vesentlige transaksjoner</i>	67
	<i>Note 19 - Usikre forpliktelser, betingede eiendeler og hendelser etter balansedagen</i>	67
	<i>Note 20 Vertskommunesamarbeid</i>	68
9	ØVRIGE FORHOLD	69
9.1	INTERNKONTROLL.....	69
9.2	ETIKK OG VERDIER.....	70
9.3	MANGFOLD.....	70
9.4	KJØNNSFORDELING - ANSATTE OG LEDERE.....	71
9.5	LØNN I LIKESTILLINGSPERSPEKTIV.....	72

1 Årsberetning

Forskrift for årsregnskap og årsberetning er fastsatt av KRD 15. desember 2000 med hjemmel i kommunelovens § 48 nr. 6 og sist endret ved forskrift av 14. desember 2005.

Fra GKRS (God kommunal regnskapsskikk) fremkommer følgende:

"Årsberetningen er administrasjonssjefens redegjørelse for kommunens virksomhet gjennom året. Årsberetningen presenterer og analyserer kommunens utvikling på overordnet nivå. Fremstilling av tema som krever betydelig detaljinformasjon holdes på et overordnet eller sammendradd format i årsberetningen. En grundigere fremstilling bør presenteres et annet sted i kommunens årsrapport.

Årsberetningen skal utformes slik at den gir et dekkende bilde av kommunens utvikling, resultat og stilling. Det skal være konsistens i behandlingen av samme forhold i årsberetning og årsregnskap. Fremstillingen skal være balansert og objektiv slik at positive og negative forhold omhandles på samme måte. Forutsetninger for analyser og beregninger bør angis.

Årsberetningen bør skrives klart, poengtert og så kortfattet som mulig med et språk og en form som gjør fremstillingen godt tilgjengelig for ulike brukere"

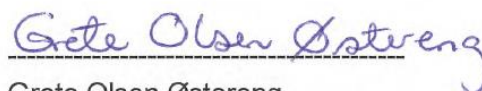
Dette dokumentet består av årsberetningen og årsregnskapet for 2015, samt en omtale av finansforvaltningen. Alle noter til regnskapet er vedlagt.

Årsrapporten for 2015 presenteres som eget dokument.

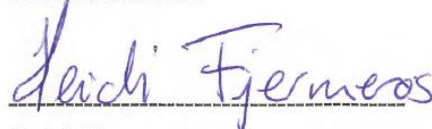
Lørenskog 31. mars 2016

Ragnar Christoffersen
rådmann

Grete Olsen Østereng
økonomidirektør

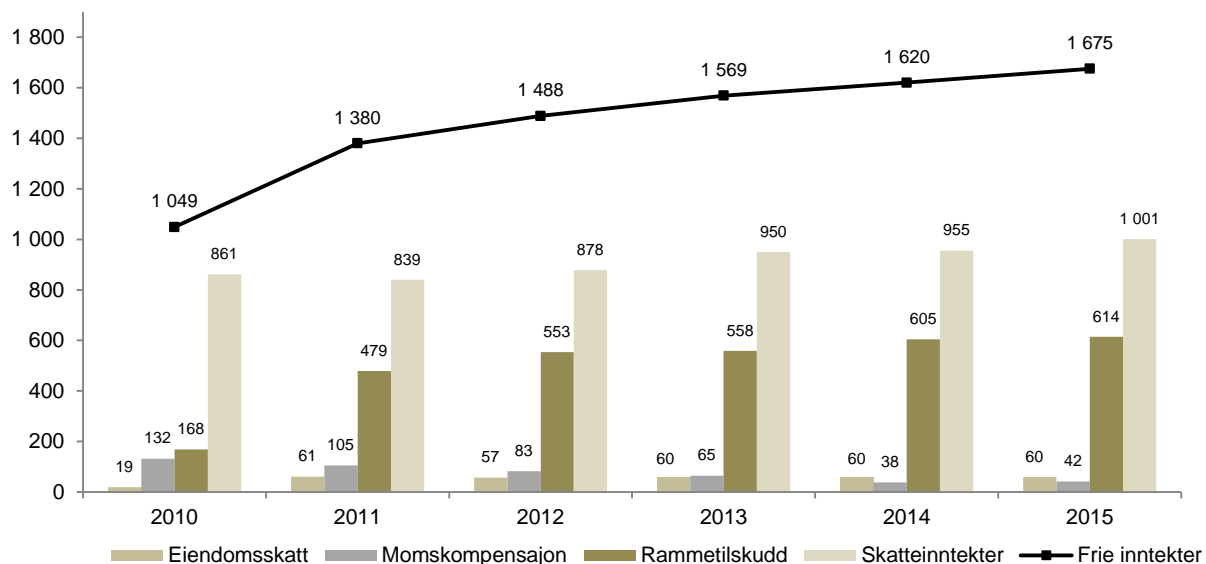

Heidi Fjermeros
seksjonsleder
regnskapsseksjonen

2 Kommunens økonomiske stilling

Det regnskapsmessige mindreforbruket i 2015 ble på 50,7 mill. kr. Det positive avviket kommer i hovedsak som en følge av mindreforbruk i sektorer/stabsavdelinger, mindre pensjonskostnader, høyere skatteinntekter og rammetilskudd.

2.1 Kommunens frie inntekter og momskompensasjon

Kommunens frie inntekter er de inntekter som kommunen har i form av skatteinntekter og rammetilskudd. I figuren over er det også lagt inn inntekter fra merverdiavgiftskompensasjon fra driften.

De frie inntektene ble ca. 1 675 mill. kr i 2015, som er ca. 18,8 mill. kr høyere enn justert budsjett. Dette skyldes høyere skatteinntekter (+12,5 mill. kr) og rammetilskudd (+6,3 mill. kr).

Momskompensasjonen ble 6,3 mill. kr høyere enn budsjettet.

De frie inntekter økte med 55 mill. kr fra 2014 til 2015.

Skattevekst fra foregående år

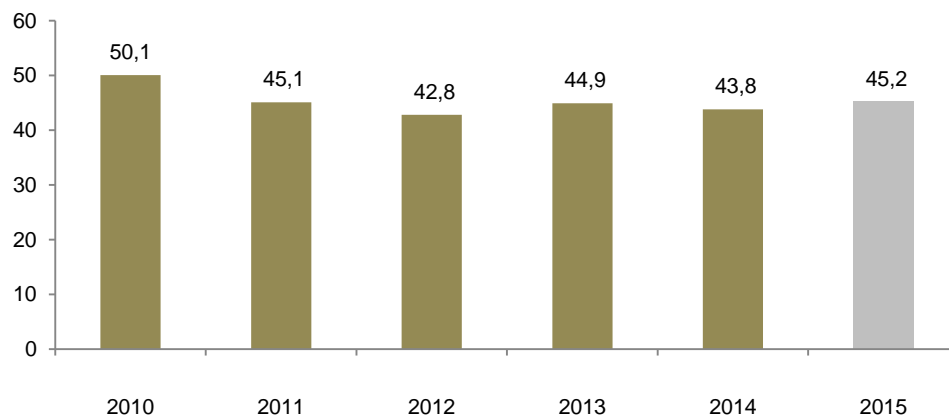
	2012	2013	2014	2015
Lørenskog	4,6 %	8,2 %	0,5 %	4,8 %
Skedsmo	6,4 %	6,5 %	2,5 %	4,3 %
Rælingen	7,8 %	6,2 %	1,2 %	6,0 %
Nittedal	5,7 %	7,1 %	4,4 %	6,9 %
Landet	6,8 %	5,7 %	1,9 %	6,0 %

Skatteveksten i 2015 var høy sammenlignet med 2014, men lavere enn landet sett under ett. Snittveksten for Lørenskog kommune de fire siste år er på 4,5 %, mot 5,1 % for landet.

Skatt per innbygger i % av landsgjennomsnitt

	2012	2013	2014	2015
Lørenskog	108,6	110,7	109,1	107,7
Skedsmo	102,6	102,9	103,3	101,8
Rælingen	100,5	100,7	98,8	97,6
Nittedal	104,7	104,9	106,7	107,3

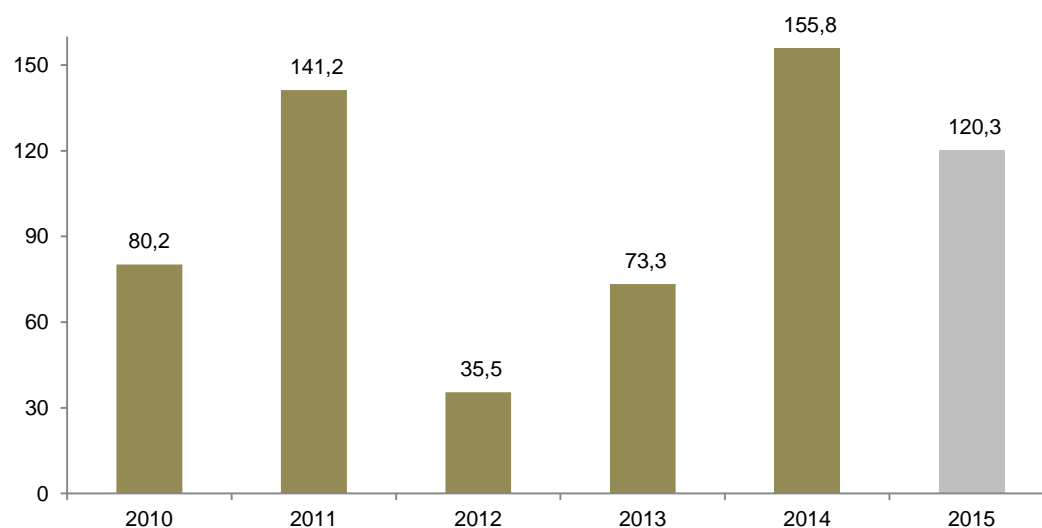
Skattedekningsgrad i % i Lørenskog kommune

Skattedekningsgrad i % er forholdet mellom netto skatteinntekter og driftsutgifter og viser den betydning skatteinntekten har for finansieringen av kommunens drift. Kommunal eiendoms- skatt er holdt utenfor.

2.2 Driftsregnskapet

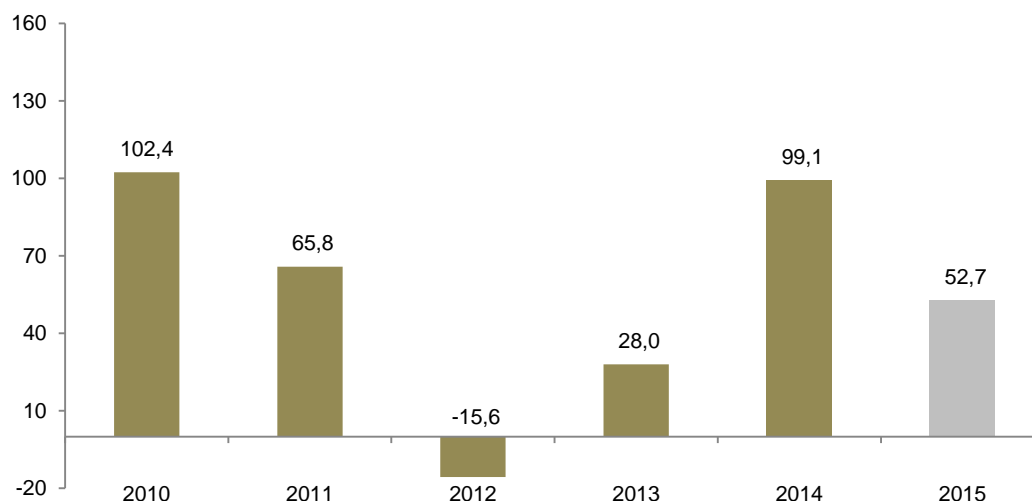
Brutto driftsresultat

Brutto driftsresultat er driftsutgifter minus driftsinntekter.

Brutto driftsresultat i 2015 er 120,3 mill. kr. Resultatet er 83,6 mill. kr høyere enn opprinnelig budsjettet, og 102,1 mill. kr høyere enn regulert budsjett.

Netto driftsresultat

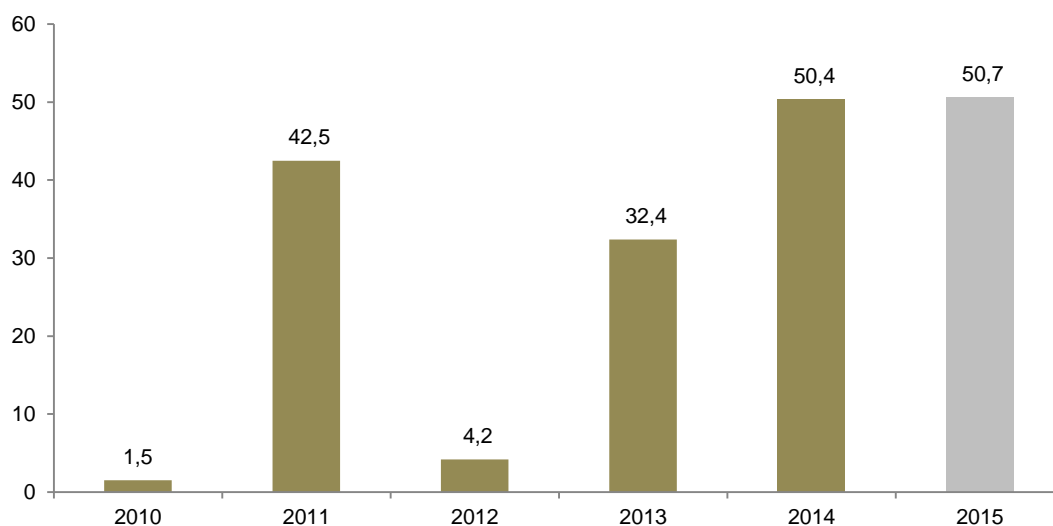

Netto driftsresultat er brutto driftsresultat minus netto eksterne finansutgifter¹ og motpost avskrivninger.

Netto driftsresultat i 2015 er 52,7 mill. kr. Resultatet er 48,3 mill. kr høyere enn opprinnelig budsjettert, og 73,2 mill. kr. høyere enn regulert budsjett.

Resultatet for 2014 er betydelig høyere enn årene før og 2015. Dette skyldes en etterbetaling fra RA-2 og NRV på 87,3 mill. kr.

Regnskapsmessig mindreforbruk

Regnskapsmessig mindreforbruk er netto driftsresultat justert for bruk av og avsetning til fond.

Regnskapsmessig mindreforbruk er 50,7 mill. kr. Dette kommer i tillegg til budsjettert overskudd på 25 mill. kr avsatt til disposisjonsfond. Avviket mot regulert budsjett kommer i

¹ Renter og avdrag og tap/gevinst på plasseringer

hovedsak som en følge av mindreforbruk i sektorer og stabsavdelinger, lavere sosiale utgifter, høyere skatteinntekter og rammetilskudd.

Sektorenes mer-/mindreforbruk

Sektor/stabsavdeling	Mer-/mindreforbruk
Folkevalgte organer	269
Rådmannen	212
Organisasjonsavdelingen	1 778
Teknologiavdelingen	891
Økonomiavdelingen	518
Nav	1 904
Oppvekst og utdanning	7 942
Helse og omsorg	2 437
Kultur	1 269
Teknisk	17 383
Sum mindreforbruk	34 603

Sektorenes og stabsavdelingenes mindreforbruk er totalt på ca. 34,6 mill. kr.

Folkevalgte organer

Ansvarsområdet har et mindreforbruk på 269 000 kr. Mindreforbruket skyldes lavere kostnader til kommunevalget.

Rådmannen

Ansvarsområdet har et mindreforbruk på 212 000 kr. Mindreforbruket skyldes blant annet lavere kostnader til reiser og annonser.

Organisasjonsavdelingen

Organisasjonsavdelingen har et samlet mindreforbruk på om lag 1,8 mill. kr. Hoveddelen av besparelsen skyldes mindreforbruk av midler til omstilling avsatt for 2015.

Teknologiavdelingen

Teknologiavdelingen har et samlet mindreforbruk på om lag 0,9 mill. kr. Dette skyldes i hovedsak mer inntekter enn budsjettet, samt mindreforbruk som følge av at aktiviteter har hatt lavere kostnader enn budsjettet.

Økonomiavdelingen

Økonomiavdelingen har et mindreforbruk på ca. 0,5 mill. kr. Dette skyldes i all hovedsak vakanser i avdelingen og noe lavere driftsutgifter enn budsjettet.

Oppvekst og utdanning

Oppvekst- og utdanningssektoren har i 2015 et mindreforbruk på 7,9 mill. kr.

Flyktning- og innvandrertjenesten hadde et mindreforbruk på ca. 3 mill. kr. Dette skyldes rimeligere boformer for enslige mindreårige flyktninger og færre deltakere på introduksjons-

ordningen for flyktninger. Dette har sammenheng med høstens flyktningsituasjon der utsøking av flykninger fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) har tatt lang tid.

Pedagogisk psykologisk kontor hadde et mindreforbruk på ca. 2,3 mill. kr. Dette skyldes ny ordning for spesialpedagogiske tiltak til førskolebarn hvor blant annet veiledning og bruk av støttepedagoger har ført til redusert assistentbruk i private barnehager og mindreforbruk innen spesialpedagogiske hjelp.

Grunnskolen hadde et mindreforbruk på ca. 1,4 mill. kr. Elevtallsutviklingen innen grunnskolen har vært noe lavere enn forventet, og avsatte midler til nye klasser høsten 2015 er ikke blitt benyttet.

Barnevern hadde et mindreforbruk på ca. 1,2 mill. kr som i stor grad skyldes rimeligere tiltak innen ettervern.

Det har vært besparelser hos utekontakten som utgjør 0,5 mill. kr. Rasta opplæringscenter hadde et merforbruk på 0,6 mill. kr grunnet lavere tilskudd fra staten.

Barnehageområdet er i regnskapsmessig balanse.

Helse og omsorg

Helse- og omsorgssektoren har i 2015 et mindreforbruk på 2,4 mill. kr.

Innenfor sektoren har tre av virksomhetene merforbruk, mens de øvrige syv har mindreforbruk.

Samlet har sykehjemmene et mindreforbruk på om lag 2,5 mill. kr. Dette skyldes i all hovedsak mindreutgifter til lønn.

Bolig, rus og psykisk helse har et mindreforbruk på 2,3 mill. kr. Dette skyldes primært lavere lønnsutgifter og merinntekter på husleie.

Samhandling og forvaltning har et mindreforbruk på 1,7 mill. kr. Dette skyldes innsparing i kjøp av heldøgns omsorgstjenester, færre overliggere fra sykehuset, samt noe lavere lønnsutgifter.

Kommunaldirektøren og sektorens administrasjon har også et mindreforbruk på 1,7 mill. kr. Dette skyldes innsparing på lønn, mindre kjøp av konsulent tjenester, samt økte refusjonsinntekter fra fylkeskommunen i forbindelse med lærlingeordningen.

Helsefremmende og forebyggende tjenester og fysioterapi- og ergoterapitjenesten har mindreforbruk på henholdsvis 0,6 og 0,5 mill. kr som følge av lavere lønnsutgifter (ledighet i stillinger) og mindreutgifter på driftstilskudd til privatpraktiserende fysioterapeuter.

Ovennevnte virksomheter dekker inn et betydelig merforbruk i hjemmetjenesten og bo- og omsorgstjenesten. Førstnevnte har et merforbruk på 3,8 mill. kr og sistnevnte har et merforbruk på 2,5 mill. kr.

Årsaken til merforbruket i hjemmetjenesten er merutgifter til lønn som følge av økt arbeidsmengde. Eksempelvis er det merutgifter på om lag 1,9 mill.kr. til ekstrahjelp og overtid.

Årsaken til merforbruket i bo- og omsorgstjenesten er i all hovedsak mindreinntektert fra refusjonsordningen for ressurskrevende tjenester.

Nav

Nav har et mindreforbruk på 1,9 mill. kr. Dette skyldes i all hovedsak reduserte kostnader til kvalifiseringsordningen.

Kultur

Kultursektoren har et mindreforbruk på ca. 1,3 mill. kr. Mindreforbruket skyldes hovedsakelig at det ikke er satt inn vikar for ansatte i fødselspermisjon og/eller langvarig sykefravær. Samtidig har kinoen hatt betydelig høyere reklameinntekter enn budsjettet

Teknisk

Teknisk sektor hadde et samlet mindreforbruk på 17,4 mill. kr i 2015. Tas de gebyrbaserte tjenestene vann, avløp, renovasjon, feiing, plansaker, byggesaker og oppmåling ut, har sektoren et mindreforbruk på 8,5 mill. kr.

Eiendomsvirksomheten har et mindreforbruk på 3,2 mill. kr. Hovedårsaken er effektivisering av renholdet og lavere lønnskostnader. Videre har energikostnadene blitt lavere enn budsjettet. Merkostnader som følge av flommen har tatt deler av denne besparelsen.

Regulering, geodata og byggesak hadde et samlet mindreforbruk som følge av vesentlig høyere inntekter enn budsjettet på byggesak, samt særskilt bevilgning til regulering av Tunveien og Skårersletta som ikke kom til anvendelse i 2015.

Kommunalteknikk hadde et samlet mindreforbruk. Vann og avløp gikk med henholdsvis overskudd og underskudd med tilsvarende avsetning og bruk av bundne fond. Renovasjonsområdet gikk med overskudd og bidro til inndekning av tidligere års underskudd med ca. 4,7 mill. kr.

Kommunale og private veier hadde et lite mindreforbruk, mens brantjenesten hadde et mindreforbruk på ca. 1,5 mill. kr som skyldes at NRBR innlemmet en ny kommune i sitt selskap og Lørenskog kommune fikk tilbakebetalt deler av sitt eierinnskudd.

Strategi, plan og miljø og prosjektkontoret hadde budsjettbalanse.

2.3 Kommunens økonomiske utvikling

Kommunens økonomiske utvikling omtales årlig i forbindelse med fremleggelse av økonomiplanen. I og med at regnskapet er gjort opp med et overskudd på vel 50 mill. kr, er kommunens økonomiske stilling ytterligere forbedret sett i forhold til ambisjonene. Overskuddet gir mulighet til ytterligere avsetning til fond utover de 25 mill. kr som var budsjettet avsatt.

Skatteinntektene ble noe lavere enn opprinnelig budsjettet, men høyere enn revidert budsjett. Avviket anses uansett som svært lite, og skatteanslaget er følgelig anslått svært presist i årsbudsjett for 2015.

I kommunens økonomiplan for årene 2016 -2019 er det vedtatt at det skal gjennomføres investeringer for 2,1 mrd. kr. Av dette er ca. 567 mill. kr VAR-prosjekter. Det planlegges betydelige investeringer når det gjelder skoler, barnehager, VAR , rehabiliterings-/utbyggingsprosjekter med mere, og det forutsettes at det foretas låneopptak på ca 1,3 mrd. kr i økonomiplanperioden. Dette vil føre til en stor økning i kommunens finansutgifter. I tillegg vil driftskonsekvenser av investeringene føre til et betydelig press på kommunens økonomi. Dersom alle investeringstiltak gjennomføres i økonomiplanperioden, vil kommunens nettogjeld øke med ca. 892 mill. kr.

I 2016 er det budsjettert med et netto driftsresultat på ca.1,3 %. I de påfølgende år er netto driftsresultat negativt, og det forutsettes bruk av fondsmidler. Rådmannen har varslet en grundig gjennomgang av kommunens driftssituasjon og investeringsambisjoner, og vil orientere nærmere om denne prosessen i kommunens perspektivmelding som vil bli fremlagt for politisk behandling i juni 2016.

Nye beregninger viser at den høye befolkningsveksten i 2015 på 3,5 % og en forventet høyere befolkningsvekst i 2016 enn forutsatt i kommuneplanen, vil føre til høyere veksttilskudd/skatteinngang enn beregnet i økonomiplanperioden. Dette vil medføre at det kan oppnås positive netto driftsresultat i økonomiplanperioden. Det forutsettes da at kommunens investerings/utgiftsnivå ikke økes.

Regjeringen fremmet forslag til nytt inntektssystem for kommunene med endrede delkostnadsnøkler og nye beregningsmodeller vedrørende frivillige/ufrivillige smådriftsulemper. Endrede delkostnadsnøkler kan medføre økt årlig rammetilskudd på ca 15 mill. kr for Lørenskog, og bruk av strukturkriterier har også positive økonomiske effekter for kommunen.

Rådmannen vil komme nærmere tilbake til informasjon om rammebetingelsene for kommunen i perspektivmeldingen. I meldingen vil det også bli presentert økonomiske konsekvenser av kommuneproposisjonen som vil bli presentert i mai 2016.

I tillegg har regjeringen varslet endringer i forhold til at kommunene også skal motta andeler av selskapsskatten fra 2017. Økonomiske effekter av dette og nye beregninger når det gjelder prognoser på skatteinngang vil også bli presentert i denne rapporten.

I tillegg henvises det til kommunens kvartalsvise rapporteringer til politisk nivå.

3 Finansforvaltningen

Bestemmelsene i kommuneloven og i finansreglementet har som formål å sikre at: *“Kommuner skal forvalte sine midler slik at tilfredsstillende avkastning kan oppnås, uten at det innebærer vesentlig finansiell risiko, og under hensyn til at kommunen skal ha midler til å dekke sine betalingsforpliktelser ved forfall.”*

3.1 Langsiktig gjeld

Kommunens gjeld er oppstått ved at ulike investeringer er lånefinansiert. En del av investeringene finansierer “seg selv” ved at renter og avdrag dekkes av inntekter som investeringen skaper. Dette gjelder selvkostområdet, formidlingslån, husleieinntekter og kompensasjonsordningene. Øvrige renter og avdrag dekkes av de “frie inntekter”; rammetilskudd, skatteinntekter og eiendomsskatt.

Kommunens balanseregnskap viser en langsiktig gjeld på 5,53 mrd. kr. Dette er ca. 15 mill. kr lavere enn forrige år. I den langsiktige gjeld inngår pensjonsforpliktelsene med 2,42 mrd. kr, ca. 12 mill. kr høyere enn i fjor. Lån er redusert med ca. 27 mill. kr.

Kommunens langsiktige gjeld, justert for finansiell leasing, pensjonsforpliktelser og formidlingslån er 2,74 mrd. kr (2,77 mrd. kr i 2014).

Tall i 1000 kr	2011	2012	2013	2014	2015	%
Lån med direkte faste renter	1 085 553	1 056 890	1 028 924	1 000 959	64 055	2 %
Netto lån – flytende rente	478 160	784 248	757 330	732 903	726 239	27 %
Lån med sikringsavtaler (fast)	1 295 000	983 833	1 008 167	1 032 500	1 948 000	71 %
Sum gjeld	2 858 713	2 824 971	2 794 421	2 766 362	2 738 295	
Startlån	245 113	290 861	311 247	301 690	306 350	

Nye lån

Det ble i 2015 ikke tatt opp nye lån til finansiering av investeringer. 45 mill. kr er tatt opp i lån til videreformidling. Lørenskog kommune har i 2015 benyttet alle tidligere års udisponerte lånemidler til finansiering av investeringsprosjekter og vil i første halvdel av 2016 foreta nytt låneopptak. En detaljert oversikt over Lørenskog kommunes låneportefølje fremgår av note 4.

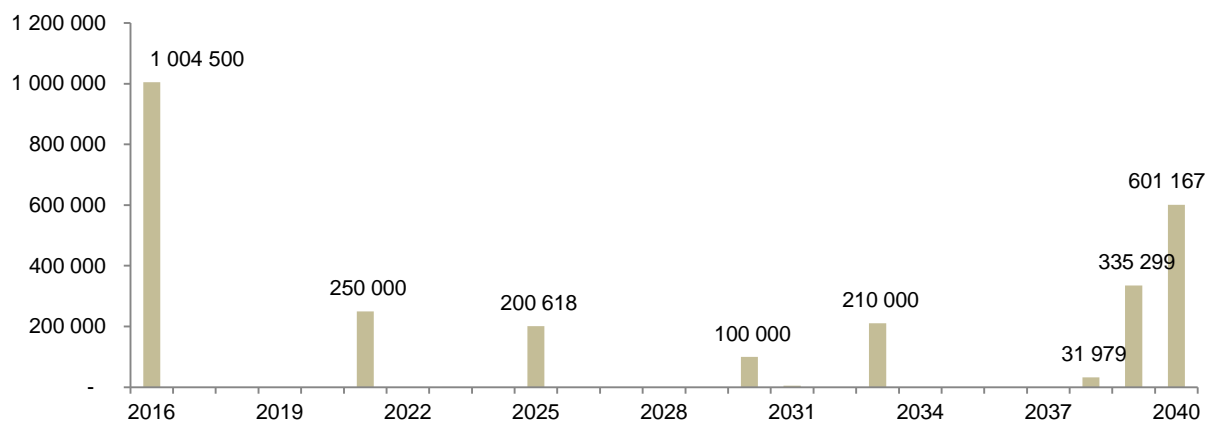
Renten på kommunens gjeld

Kommunen betalte 112,9 mill. kr i renter i 2015. Av dette er 100,4 mill. kr knyttet til kommunens egne lån. Gjennomsnittrenten var i 2015 på 3,63 % og durasjonen (vektet gjennomsnittstid til forfall) er per 31. desember 2015 ca. 4,45 år på rentebindingene.

Avdrag

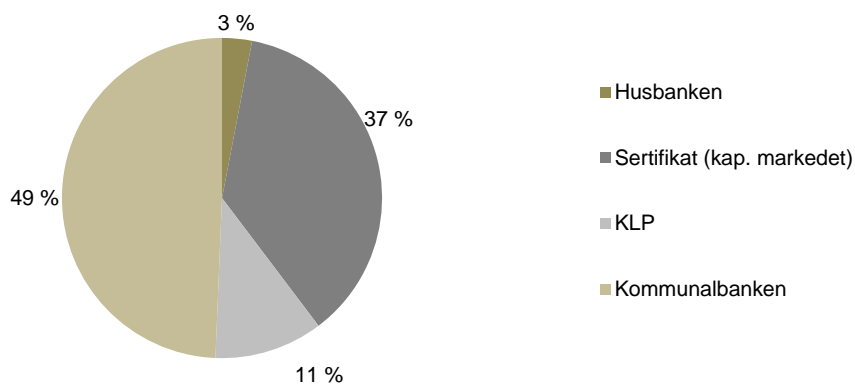
Kommunen har bokført 89,3 mill. kr i avdrag på lån i 2015. Av dette er 32,4 mill. kr betalt i avdrag til lånegiverne. Resterende del, 56,9 mill.kr, er overført til udisponerte lånemidler.

Sammensetning gjeld

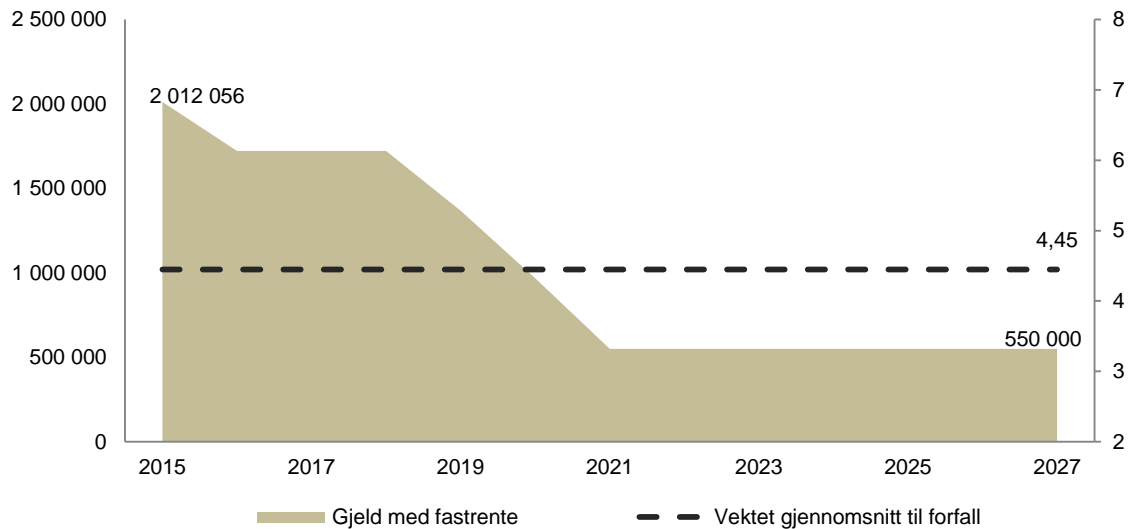
Grafen over viser forfall på Lørenskog kommunes gjeld. Forfallene i 2016 gjelder alle sertifikater som rulleres i løpet av året. Øvrige forfall gjelder innfrielsestidspunkt for ordinære lån.

Grafen under viser sammensetning av långivere på Lørenskog kommunes gjeld 31. desember 2015:

Kommunalbanken er kommunens største långiver med ca. 49 % av den totale lånemassen. Vel en 1/3 av lånemassen er sertifikater. 11 % av kommunens lån er i KLP kommunekreditt.

Grafen under viser forfall på rentebindinger for Lørenskog kommunes gjeld frem til år 2028. Den stiplede linjen viser gjennomsnittlig durasjon (varighet) på rentebindingene..

Startlån

Husbanken yter lån til kommuner som gir lån til husstander som er varig økonomisk vanskeligstilte, herunder barnefamilier, enslige forsørgere, personer med nedsatt funksjonsevne, flyktninger og personer med oppholdstillatelse på humanitært grunnlag. Lån kan også gis til refinansiering av dyre lån dersom dette gir nødvendig og vesentlig bedring av økonomien for husstanden. Kommunen gir lån der det dreier seg om nøkterne boliger.

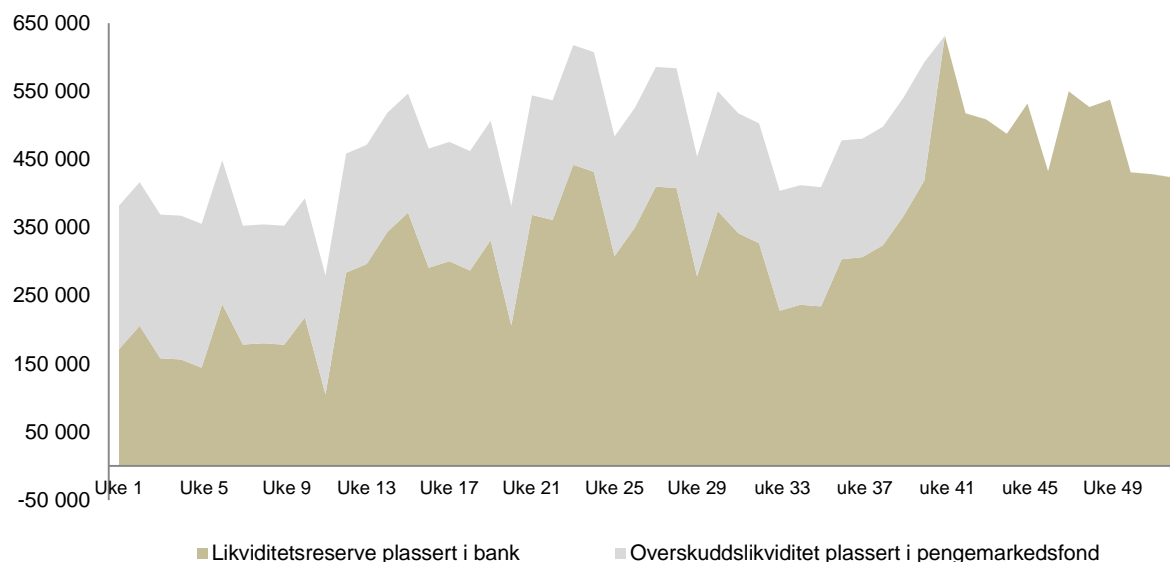
I 2015 ble det tatt opp 45 mill. kr til ordningen, tilsvarende budsjettet låneopptak. På grunn av overføring av udisponerte lånemidler fra 2014, var total utlånsramme i 2015 på 61,8 mill. kr. I 2015 ble det lånt ut 35,3 mill. kr.

Det er betalt 40,3 mill. kr i avdrag. 11,5 mill. kr er ordinære avdrag. 21,8 mill. kr er ekstraordinære avdrag innbetalt fra låntakerne i 2015. 7 mill. kr er innbetaling av ekstraordinære avdrag fra tidligere år, jfr. K-sak 125/12.

3.2 Likviditet, omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Likviditet

Likviditetssituasjonen har i hele 2015 vært god. Grafen under viser likviditeten til kommunen gjennom året. Ved utgangen av året utgjorde likvide midler ca. 420 mill. kr.

Omløpsmidler

Totalt har kommunens omløpsmidler en verdi på 721,4 mill. kr. Kommunen har 164 mill. kr i kortsiktige fordringer og 453,5 mill. kr i bankinnskudd. I tillegg er beholdningen av aksjer og andeler bokført til 24,3 mill. kr. 79,6 mill. kr er obligasjoner.

Av kommunens omløpsmidler er 336,5 mill. kr plassert kortsiktig og 55,8 mill. kr er plassert langsiktig. Plasseringer i pengemarkedsfond er avviklet på grunn av dårlig avkastning. Resterende del av omløpsmidlene er knyttet til for eksempel skattetrekkskonto og kortsiktige fordringer.

3.3 Kortsiktig gjeld

Den kortsiktige gjelden var på 322,8 mill. kr per 31. desember 2015.

3.4 Kommunens plasseringer

Ved utgangen av 2015 var ca. 74 % av kommunens plasseringer i bank. Vel 20 % er plassert i fondsobligasjoner, mens ca. 6 % er plassert i eiendom.

Renteinntekter og utbytte utgjorde 29,5 mill. kr, inklusive innskudd i bank (se neste punkt).

Bankinnskudd

Bankinnskuddene var per 31. desember 2015 på 453,5 mill. kr. Rentesatsen var ved utgangen av året på 2,39 %. Innskuddene har i 2015 gitt 10 mill. kr i renteinntekter.

Fondsobligasjoner

Per 31. desember 2015 var bokført verdi av fondsobligasjonene 79,6 mill. kr. Det er forfalt fondsobligasjoner pålydende 5,5 mill. kr i 2015. Avkastningen i 2015 var 5 % av pålydende verdi.

Eiendomsplasseringer

Per 31. desember 2015 har eiendommene en samlet bokført verdi på 24,3 mill. kr. SveaReal ble i 2015 kjøpt opp. Dette medførte at kommunen bokførte et tap på 1,1 mill. kr i 2015. Verdien av resterende plasseringer i eiendomsporteføljen er skrevet ned med 1,8 mill. kr i 2015, se note 9B.

Samlet anskaffelseskostnad på disse plasseringene er 69,2 mill. kr. Det er i perioden mellom anskaffelse og årsskiftet 2015/2016 utbetalt ca. 20,8 mill. kr i utbytte, valutasikring og tilbakebetalt egenkapital.

4 Driftsregnskapet

Regnskapet er utarbeidet i henhold til bestemmelsene i kommuneloven, forskrifter og god kommunal regnskapsskikk.

4.1 Regnskapsprinsipper

All tilgang og bruk av midler i løpet av året som vedrører kommunens virksomhet fremgår av driftsregnskapet eller investeringsregnskapet. Regnskapsføring av tilgang og bruk av midler i balanseregnskapet gjøres ikke med unntak av pensjonsmidler og -forpliktelser som kun balanseføres (i henhold til gjeldende regelverk.)

Alle utgifter, inntekter, utbetalinger og innbetalinger er regnskapsført brutto. Dette gjelder også interne finansieringstransaksjoner. Alle kjente utgifter, inntekter, utbetalinger og innbetalinger i året er tatt med i årsregnskapet, enten de er betalt eller ikke. For lån er kun den delen av lånet som faktisk er brukt i løpet av året ført i investeringsregnskapet. Den delen av lånet som ikke er brukt, er registrert som ubrukte lånemidler.

I den grad enkelte utgifter, utbetalinger, inntekter eller innbetalinger ikke kan fastsettes eksakt ved tidspunktet for regnskapsavleggelsen, registreres et anslått beløp i årsregnskapet.

Klassifisering av anleggsmidler og omløpsmidler

I balanseregnskapet er anleggsmidler definert som eiendeler bestemt til varig eie eller bruk for kommunen. Andre eiendeler er omløpsmidler. Fordringer knyttet til egen vare- og tjeneste-produksjon, samt markedsbaserte verdipapirer som inngår i en handelsportefølje, er omløpsmidler. Andre markedsbaserte verdipapirer er klassifisert som omløpsmidler med mindre kommunen har foretatt investeringen ut fra næringspolitiske eller samfunnsmessige hensyn. I slike tilfeller er verdipapirene klassifisert som anleggsmidler.

Andre fordringer er omløpsmidler dersom disse forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Ellers er de klassifisert som anleggsmidler.

Kommunen følger GKRS (F) nr. 4 Avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet. Standarden har særlig betydning for skille mellom vedlikehold og påkostning i forhold til anleggsmidler.

Klassifisering av gjeld

Langsiktig gjeld er knyttet til formålene i kommunelovens § 50 med unntak av likviditets-trekkrettighet/-lån jf. koml. § 50 nr. 5.

4.2 Vurderingsregler

Omløpsmidler er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Utestående fordringer er vurdert til pålydende med fradrag for forventet tap. Nyere fordringer blir forsøkt inndrevet gjennom innfordringsseksjonen, men det ligger fortsatt en portefølje bestående av gamle fordringer som skal avskrives.

Premieavviket jf. note 2 representerer forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet netto pensjonskostnad. Etter regnskapsforskriften skal avviket inklusive arbeidsgiveravgift regnskapsføres. Motposten finnes i balansen. I tidligere rutine er dette tilbakeført året etter. Dette anser ikke Lørenskog kommune å være en reell fordring/gjeld og rutinen ble endret i 2009 ved at man tilbakefører premieavviket samme år. Dette med bakgrunn i regnskapsforskriften som sier at usikre fordringer kan vurderes til ikke å tas med.

Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmiddelet. Avskrivningene starter året etter at anleggsmidlet er anskaffet / tatt i bruk av virksomheten. Avskrivningsperiodene er i tråd med § 8 i forskrift om årsregnskap og årsberetning.

Anleggsmidler som har hatt verdifall som forventes ikke å være av forbigående art er nedskrevet til virkelig verdi i balansen.

Vurderingene for eiendeler gjelder tilsvarende for kortsiktig og langsiktig gjeld. Opptakskost utgjør gjeldspostens pålydende i norske kroner på det tidspunkt som gjelden oppstår. Låneomkostninger (gebyrer, provisjoner mv.), samt over- og underkurs er ført som finansutgifter og -inntekter.

4.3 Selvkostberegninger

Innenfor de rammer der selvkost er satt som den rettslige rammen for hva kommunen kan kreve av brukerbetaling, beregner kommunen selvkost etter gjeldende retningslinjer gitt av Kommunal- og regionaldepartementet i H-3/14, februar 2014.

For de tjenestene kommunen selv har valgt å kreve brukerbetaling etter selvkostprinsippet, følges samme retningslinjer.

4.4 Momsplikt og momskompensasjon

Kommunen følger reglene i mva.-loven for de tjenesteområdene som er omfattet av loven. For kommunens øvrige virksomhet krever kommunen momskompensasjon.

5 Økonomiske oversikter og avviksanalyse

5.1 Økonomisk oversikt

Driftsinntekter	Noter	Regnskap 2015	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2014
Brukerbetalinger		102 369 305	101 773 000	102 164 000	99 465 645
Andre salgs- og leieinntekter		237 492 468	220 738 000	213 987 000	217 939 376
Overføringer med krav til motytelse		267 817 578	237 698 049	210 978 000	357 113 770
Rammetilskudd		613 824 643	607 508 000	597 164 000	604 655 208
Andre statlige overføringer		51 849 964	42 917 000	28 850 000	39 874 013
Andre overføringer		130 594	453 000	8 213 000	977 037
Skatt på inntekt og formue		1 000 847 116	988 358 000	1 008 558 000	955 054 870
Eiendomsskatt		60 112 596	60 000 000	60 000 000	60 043 295
Andre direkte og indirekte skatter		0	0	0	0
Sum driftsinntekter		2 334 444 264	2 259 445 049	2 229 914 000	2 335 123 214

Driftsutgifter		Regnskap 2015	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2014
Lønnsutgifter		1 096 435 811	1 089 406 989	1 054 376 485	1 054 985 604
Sosiale utgifter		289 260 203	305 114 741	307 735 515	274 580 519
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon		300 768 806	292 046 834	272 072 000	275 771 794
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon		348 749 328	356 415 798	362 233 000	392 847 893
Overføringer		110 195 397	102 615 909	102 424 000	107 846 466
Avskrivninger		108 190 155	133 000 000	133 000 000	105 553 997
Fordelte utgifter		-39 423 521	-37 344 706	-38 584 000	-32 306 075
Sum driftsutgifter		2 214 176 178	2 241 255 565	2 193 257 000	2 179 280 198
Brutto driftsresultat		120 268 086	18 189 484	36 657 000	155 843 016

		Regnskap 2015	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2014
Finansinntekter					
Renteinntekter og utbytte		29 855 253	33 936 622	34 536 622	26 359 265
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	9	1 366 456	0	0	16 045 097
Mottatte avdrag på utlån		446 243	200 000	200 000	529 878
Sum eksterne finansinntekter		31 667 951	34 136 622	34 736 622	42 934 240
Finansutgifter					
Renteutgifter og låneomkostninger		112 979 609	115 420 000	113 720 000	115 366 403
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	9	3 792 080	0	0	2 143 392
Avdrag på lån	15	89 300 000	89 600 000	85 850 000	86 569 435
Utlån		1 345 450	800 000	500 000	1 123 231
Sum eksterne finansutgifter		207 417 140	205 820 000	200 070 000	205 202 461
Resultat eksterne finansransaksjoner		-175 749 188	-171 683 378	-165 333 378	-162 268 221
Motpost avskrivninger		108 190 155	133 000 000	133 000 000	105 553 997

		Regnskap 2015	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2014
Netto driftsresultat		52 709 053	-20 493 894	4 323 622	99 128 792

		Regnskap 2015	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2014
Interne finanstransaksjoner					
Bruk av tidligere års regnskapsmessig mindreforbruk		50 378 380	50 378 380	0	32 433 085
Bruk av disposisjonsfond	6	19 335 664	19 335 664	5 800 000	7 925 000
Bruk av bundne fond	6	23 485 863	30 439 400	20 010 000	41 720 473
Sum bruk av avsetninger		93 199 907	100 153 444	25 810 000	82 078 558

Overført til investeringsregnskapet	8	25 000 000	25 000 000	0	19 503 085
Dekning av tidligere års regnskapsmessig merforbruk		0	0	0	0
Avsatt til disposisjonsfond	6	49 122 002	49 431 002	25 333 622	12 556 460
Avsatt til bundne fond	6	21 116 053	5 228 548	4 800 000	98 769 362
Sum avsetninger		95 238 055	79 659 550	30 133 622	130 828 907

Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk		50 670 905	0	0	50 378 443
------------------------------------	--	------------	---	---	------------

Budsjettreguleringer² i 2015:

I løpet av 2015 er det foretatt budsjettreguleringer som øker driftsutgiftene med ca. 48 mill. kr og driftsinntektene med ca. 29,5 mill. kr.

Nedjustering av skatt, oppjustering av rammetilskudd og statstilskudd

- Nedjustering av skatteinngangen, 20,2 mill. kr
- Oppjustering av rammetilskudd, ca. 10,3 mill. kr
- Oppjustering av andre statstilskudd, 14,1 mill. kr, hovedsakelig økt integreringstilskudd

Øvrige endringer i budsjetterte inntekter

- Oppjustering av sykepengerefusjoner, 11, 6 mill. kr.
- Oppjustering i salgs- og leieinntekter, 6,8 mill. kr

Endringer i budsjetterte utgifter

- Oppjustering av lønnsutgifter, 35 mill. kr
- Nedjustering av sosiale kostnader, 2,6 mill. kr
- Oppjustering av kjøp av varer og tjenester, 14,2 mill. kr

Avvik³ på vesentlige poster i økonomiske oversikt:

Brutto driftsresultat er ca. 102 mill. kr høyere enn regulert budsjett. Driftsinntektene og driftsutgiftene er henholdsvis ca. 75 mill. kr høyere og ca. 27 mill. kr lavere enn regulert budsjett.

² Avvik mellom opprinnelig og justert budsjett

³ Avvik mellom justert budsjett og regnskap

De største avvikene mot regulert budsjett på inntektssiden er følgende:

- Andre salgs/leieinntekter: 16,7 mill. kr (merinntekt)
- Overføringer med krav til motytelse: 30,1 mill. kr (merinntekt)
- Rammetilskudd/skatt: 18,7 mill. kr (merinntekt)
- Andre statlige overføringer 8,9 mill. kr (merinntekt)

De økte inntektene vedrørende "overføringer med krav til motytelse" skyldes i hovedsak sykelønnsrefusjoner på ca. 25 mill. kr.

På utgiftssiden er de største avvikene følgende:

- Lønnsutgifter: 7,0 mill. kr (merutgifter)
- Sosiale utgifter: -16,0 mill. kr (mindreutgift)
- Kjøp av varer og tjenester: 1,1 mill. kr (merutgifter)
- Overføringsutgifter: 7,5 mill. kr (merutgifter)
- Avskrivninger -24,8 mill. kr (mindreutgift)

Økte lønnsutgifter dekkes inn av reduserte pensjonskostnader og økt sykelønnsrefusjon. I tillegg er økte lønnsutgifter mindre enn besparelsen på sosiale utgifter.

Økte overføringsutgifter er moms. Denne blir i sin helhet kompensert.

Avskrivninger er ikke reell utgifter, og må sammenholdes med "motpost avskrivninger"

Det henvises for øvrig til avvikskommentarene under regnskapsskjema 1A.

5.2 Regnskapsskjema 1A

i 1000 kr	Regnskap 2015	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2014
Skatt på inntekt og formue	1 000 847 116	988 358 000	1 008 558 000	955 054 870
Ordinært rammetilskudd	613 824 643	607 508 000	597 164 000	604 655 208
Skatt på eiendom	60 112 596	60 000 000	60 000 000	60 043 295
Andre direkte eller indirekte skatter	-	-	-	-
Andre generelle statstilskudd	51 849 964	42 917 000	28 850 000	39 874 013
Sum frie disponible inntekter	1 726 634 319	1 698 783 000	1 694 572 000	1 659 627 386

Renteinntekter og utbytte	29 855 253	33 936 622	34 536 622	26 359 265
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	1 366 456	-	-	16 045 097
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	112 979 609	115 420 000	113 720 000	115 366 403
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	3 792 080	-	-	2 143 392
Avdrag på lån	89 300 000	89 600 000	85 850 000	86 569 435
Netto finansinntekter/-utgifter	-174 849 981	-171 083 378	-165 033 378	-161 674 868

Til dekning av tidligere regnskapsmessig merforbruk	-	-	-	-
Til ubundne avsetninger	49 122 002	49 431 002	25 333 622	12 556 460
Til bundne avsetninger	21 116 053	5 228 548	4 800 000	98 769 362
Bruk av tidligere regnskapsmessig mindreforbruk	50 378 380	50 378 380	-	32 433 085
Bruk av ubundne avsetninger	19 335 664	19 335 664	5 800 000	7 925 000
Bruk av bundne avsetninger	23 485 863	30 439 400	20 010 000	41 720 473
Netto avsetninger	22 961 852	45 493 894	-4 323 622	-29 247 264

Overført til investeringsregnskapet	25 000 000	25 000 000	-	19 503 085
Til fordeling drift	1 549 746 190	1 548 193 516	1 525 215 000	1 449 202 168
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	1 499 075 285	1 548 193 516	1 525 215 000	1 398 823 725

Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	50 670 905	-	-	50 378 443
--	-------------------	----------	----------	-------------------

Redegjørelse for vesentlige budsjettavvik i regnskapsskjema 1 A:

	Regnskap 2015	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett	Avvik revidert budsjett/ regnskap	Regnskap 2014
Rammetilskudd (ekskl. inntektsutjevning)	-668 055	-668 102	-663 758	-47	-664 191
Inntektsutjevning	54 300	60 594	66 594	6 294	59 536
Skatteinngang	-1 000 847	-988 358	-1 008 558	12 489	- 955 055
Sum skatt og rammetilskudd	-1 614 602	-1 595 866	-1 605 722	18 830	-1 559 710

Skatteinngangen ble 12,5 mill. kr høyere enn regulert budsjett, men 7,7 mill. kr lavere enn opprinnelig budsjett.

Utgiftene til inntektsutjevningen ble ca. 6,3 mill. kr lavere enn revidert budsjett og ca. 12,3 mill. kr lavere enn opprinnelig budsjett.

Sum skatt⁴ og rammetilskudd ble 18,8 mill. kr høyere enn regulert budsjett og 8,9 mill. kr høyere enn opprinnelig budsjett.

Avvikene på finansområdet skyldes det lave rentenivået som både gir lavere avkastning på plasseringer og lavere renteutgifter på kommunens gjeld.

5.3 Fondsbruk/-avsetninger

930 Bruk av tidligere års overskudd

I K-sak 48/15 ble disponering av overskuddet i 2014 behandlet. Til sammen utgjorde overskuddet 50,4 mill. kr. 900 000 kr ble fordelt til hovedutvalgene (unntatt teknisk utvalg). 24,5 mill. kr ble avsatt til disposisjonsfondet, mens 25 mill. kr ble avsatt til investeringsfond.

940 Bruk av disposisjonsfond

Det er til sammen regnskapsført 19,3 mill. kr som bruk av disposisjonsfond i 2015. 5 mill. kr av dette er benyttede omstillingsmidler i forbindelse med organisasjonsutviklingsprosjektet i 2014, K-sak 106/14.

Det er gitt et ekstraordinært tilskudd på 1,4 mill. kr til Lørenskog kirkelige felleråd til dekning av akkumulert underskudd. Dette er finansiert ved bruk av disposisjonsfond, K-sak 21 /15.

Kommunens budsjett til HMS og attføringstiltak er på 0,8 mill. kr i 2015. Disse er finansiert ved bruk av disposisjonsfond.

Det er benyttet totalt 12,1 mill. kr av disposisjonsfondet til å dekke rapporterte avvik gjennom året, blant annet merutgifter til årets lønnsoppgjør og reduserte skatteinntekter. Dette er i henhold til vedtak i K-sakene 50/15 og 70/15.

⁴ Ekskl. eiendomsskatt

950 Bruk av bundne fond

Det er til sammen regnskapsført 23,5 mill. kr i bruk av bundne fond i 2015. 9,1 mill. kr er benyttet til dekning av underskudd på avløpsområdet, jf. gjeldende retningslinjer for finansiering av VAR-områdene.

10,2 mill. kr er ubrukte øremerkede midler fra 2014 som er overført til 2015. Midlene er statlige tilskudd og har flere ulike formål.

3,9 mill. kr er bruk av vedlikeholdsfondet. Fondet oppstår ved at deler av husleien avsettes til vedlikehold. Reelt sett går dette i balanse fordi årlig bruk og avsetning tilsvarer hverandre, se nedenfor under avsetning til bundne fond.

Resterende bruk av bundne fond er i hovedsak bruk av gavefondsmidler ved sykehjemmene.

540 Avsetninger til disposisjonsfond

24,5 mill. kr av overskuddet i 2014 er avsatt på disposisjonsfond, jf. K-sak 48/15. I tillegg er opprinnelig budsjettert overskudd på 24,5 mill. kr i 2015 avsatt til disposisjonsfond.

Renter av internt lån er tilført disposisjonsfondet med 95 000 kr. Interne lån gjelder i all hovedsak lån som er gitt sektorene tidligere år.

550 Avsetninger til bundne fond

Det er avsatt totalt 21,1 mill. kr til bundne fond i 2015. Overskudd på feie- og tilsynsområdet på 1,1 mill. kr er tilført feiefondet. Overskudd på vannområdet er tilført vannfondet med 3,5 mill. kr. Renter av VAR-fondene er tilført fondene med 1,1 mill. kr. Dette er i tråd med gjeldende bestemmelser.

11,3 mill. kr er øremerkede midler fra 2015 og tidligere år, som er avsatt til fond for bruk i 2016 eller senere år.

3,9 mill. kr er avsatt til vedlikeholdsfond i 2015, jf. bruk av bundne fond. Resterende avsetninger er avsetning av midler til gavefond og avsetning av renter på fondsmidler.

570 Overføringer til kapitalregnskapet

Det er overført 25 mill. kr fra driftsregnskapet til kapitalregnskapet i 2015. Dette er disponering av overskudd i 2014. Disse midlene er avsatt til egenfinansiering av investeringer, jf. K-sak 48/15.

5.4 Regnskapsskjema 1B⁵

Sektor/ansvarsområde i 1000 kr	Regnskap 2015	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2014
Fellesområdet	-16 065 389	-20 427 830	-26 845 000	-181 871 233
Folkevalgte organer	10 409 026	10 678 000	9 744 000	10 119 395
Rådmannen	1 989 157	2 201 000	2 251 000	2 229 998
Organisasjonsavdelingen	32 215 922	33 991 002	36 696 000	58 817 485
Teknologiavdelingen	27 033 769	27 926 001	28 204 000	16 558
Økonomiavdelingen	21 051 506	21 420 999	21 703 000	18 399 390
Oppvekst og utdanning (OUS)	661 569 442	670 452 793	650 712 000	647 349 928
Helse og omsorg (HOS)	455 548 113	463 633 199	453 080 000	477 772 337
NAV	65 295 702	67 719 000	61 023 000	63 279 003
Kultur (KUL)	52 673 602	55 277 716	51 613 000	51 575 632
Teknisk (TEK)	187 354 531	215 321 641	237 034 000	251 160 570
Sum netto utgifter sektorene (til skjema 1A)	1 499 075 381	1 548 193 521	1 525 215 000	1 398 849 063

Vesentlige avvik mellom regnskap og revidert budsjett

Fellesområdet

Avviket på dette området gjelder i all hovedsak avsetning til tap på krav.

Oppvekst og utdanning

Avviket skyldes særlig mindreforbruk innenfor flyktning- og innvandrertjenesten på grunn av rimeligere boformer for mindreårige flyktninger.

Pedagogisk psykologisk kontor hadde et mindreforbruk på ca. 2,3 mill. kr. Dette skyldes ny ordning for spesialpedagogiske tiltak til førskolebarn hvor blant annet veiledning og bruk av støttepedagoger har ført til redusert assistentbruk i private barnehager og mindreforbruk innen spesialpedagogiske hjelp.

Grunnskolen hadde et mindreforbruk på ca. 1,4 mill. kr. Elevtallsutviklingen innen grunnskolen har vært noe lavere enn forventet, og avsatte midler til nye klasser høsten 2015 er ikke blitt benyttet.

Barnevern hadde et mindreforbruk på ca. 1,2 mill. kr som i stor grad skyldes rimeligere tiltak innen ettervern.

Helse og omsorg

Avviket skyldes flere forhold. Boligkontoret har et positivt avvik på ca. 5,8 mill. kr. Dette skyldes i all hovedsak ubrukte øremerkede midler overført fra 2014. Det er også mindreforbruk ved sykehjemmene, noe som skyldes mindre utgifter til lønn. Det er også kjøp mindre heldøgns omsorgstjenester enn budsjettet.

⁵ Regnskapstallene i regnskapsskjema 1B for sektorene og stabsavdelingene omfatter ikke finansposter eller bruk av/avsetning til fond og andre statlige overføringer.

Det er også mindreforbruk på helsefremmende og forebyggende tjenester og fysioterapi- og ergoterapitjenesten, noe som skyldes ledighet i stillinger og lavere driftstilskudd til privatpraktiserende fysioterapeuter.

Hjemmetjenesten og bo- og omsorgstjenesten har et samlet merforbruk på ca. 6,4 mill. kr, noe som skyldes betydelig økning i antall brukere/pasienter.

Teknisk sektor

Avviket skyldes økte salgs- og leieinntekter, effektiviseringer, samt mindrekjøp av varer og tjenester.

Fordelt per virksomhet er det et positivt avvik på VAR-området tilsvarende ca. 12,2 mill. kr. Selvkostdelen av byggsak har et positivt avvik på 6,7 mill. kr noe som skyldes vesentlig høyere inntekter enn budsjettet.

Renhold har et mindreforbruk på 2,4 mill. kr som skyldes effektivisering av renholdstjenesten. Resterende avvik skyldes mindre avvik på flere virksomheter.

6 Investeringsregnskapet

6.1 Økonomiske oversikt

	Noter	Regnskap 2015	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2014
Inntekter					
Salg av driftsmidler og fast eiendom		18 861 165	18 210 000	58 710 000	18 504 115
Andre salgsinntekter		-	-	-	1 363 815
Overføringer med krav til motytelse		14 924 375	3 527 000	13 527 000	48 560 094
Kompensasjon for merverdiavgift		39 432 079	46 420 270	36 863 600	18 785 681
Statlige overføringer		-	-	-	-
Andre overføringer		-	-	-	-
Renteinntekter og utbytte		-	-	-	-
Sum inntekter		73 217 619	68 157 270	109 100 600	87 213 705

	Noter	Regnskap 2015	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2014
Utgifter					
Lønnsutgifter		85 466	-	-	248 281
Sosiale utgifter		-	-	-	1 755
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon		268 397 522	275 979 092	246 775 379	125 868 670
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon		665 258	-	-	58 159
Overføringer		39 684 989	47 659 770	36 863 600	18 786 480
Renteutgifter og omkostninger		4 563 250	7 948 500	7 381 621	3 006 211
Fordelte utgifter		492 645	-	-	759 199
Sum utgifter	10	313 889 131	331 587 362	291 020 600	148 728 755

	Noter	Regnskap 2015	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2014
Finanstransaksjoner					
Avdrag på lån		40 339 911	40 800 000	12 000 000	36 856 595
Utlån		35 267 805	61 781 200	45 000 000	37 255 550
Kjøp av aksjer og andeler		1 096 982	-	-	634 068
Dekning av tidligere års udekket		-	-	-	-
Avsatt til ubundne investeringsfond	6	25 000 000	25 000 000	-	18 853 085
Avsatt til bundne investeringsfond		6 077 488	-	-	-
Avsatt til likviditetsreserve		-	-	-	-
Sum finansieringstransaksjoner		107 782 186	127 581 200	57 000 000	93 599 298
Finansieringsbehov		348 453 697	391 011 292	238 920 000	155 114 347

	Noter	Regnskap 2015	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2014
Dekket slik:					
Bruk av lån		242 586 217	284 711 292	226 920 000	98 170 099
Salg av aksjer og andeler		10 467 000	10 500 000	-	-
Mottatte avdrag på utlån		33 400 481	33 800 000	12 000 000	26 755 849

	Noter	Regnskap 2015	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2014
Overført fra driftsbudsjettet	8	25 000 000	25 000 000	-	19 503 085
Bruk av tidligere års udisponert		-	-	-	-
Bruk av disposisjonsfond		-	-	-	-
Bruk av bundne driftsfond	6	7 000 000	7 000 000	-	10 250 745
Bruk av ubundne investeringsfond	6	30 000 000	30 000 000	-	434 568

Sum finansiering		348 453 697	391 011 292	238 920 000	155 114 347
------------------	--	-------------	-------------	-------------	-------------

Udekket/udisponert		-	-	-	-0
--------------------	--	---	---	---	----

6.2 Regnskapsskjema 2A

	Regnskap 2015	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2014
Investeringer i anleggsmidler	313 889 131	331 587 362	291 020 600	148 728 755
Utlån og forskutteringer	35 267 805	61 781 200	45 000 000	37 255 550
Kjøp av aksjer og andeler	1 096 982	-	-	634 068
Avdrag på lån	40 339 911	40 800 000	12 000 000	36 856 595
Dekning av tidligereårs udekket	-	-	-	-
Avsetninger	31 077 488	25 000 000	-	18 853 085
Årets finansierungsbehov	421 671 317	459 168 562	348 020 600	242 328 052

	Regnskap 2015	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2014
Finansiert slik:				
Bruk av lånemidler	242 586 217	284 711 292	226 920 000	98 170 099
Inntekter fra salg av anleggsmidler	29 328 165	28 710 000	58 710 000	18 504 115
Tilskudd til investeringer	-	-	-	-
Kompensasjon for merverdiavgift	39 432 079	46 420 270	36 863 600	18 785 681
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	48 324 856	37 327 000	25 527 000	75 315 944
Andre inntekter	-	-	-	1 363 815
Sum eksternt finansiering	359 671 317	397 168 562	348 020 600	212 139 654

	Regnskap 2015	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2014
Overført fra driftsregnskapet	25 000 000	25 000 000	-	19 503 085
Bruk av tidligere års udisponerte	-	-	-	-
Bruk av avsetninger	37 000 000	37 000 000	-	10 685 313
Sum finansiering	421 671 317	459 168 562	348 020 600	242 328 052

Udekket/udisponert		-	-	-	0
--------------------	--	---	---	---	---

Redegjørelse for vesentlige avvik mellom regnskapsført beløp og regulert budsjett.

Det er gjennomført investeringer i anleggsmidler for 313,9 mill. kr i 2015. Dette er 17,7 mill. kr mindre enn regulert budsjett. Når det gjelder utlån og forskutteringer er det utlånt 26,5 mill. kr mindre i startlån enn forutsatt i regulert budsjett.

Årets finansieringsbehov er på 421,7 mill. kr. Dette er 37,5 mill. kr mindre enn regulert budsjett. Avviket kommer i hovedsak som en følge av lavere investeringsnivå og lavere utlån av startlån enn forutsatt i regulert budsjett.

Sum ekstern finansiering er 37,5 mill. kr lavere enn regulert budsjett. Hovedårsaken til avviket er lavere bruk av lånemidler enn forutsatt i regulert budsjett. Det henvises også til note 10.

6.3 Regnskapsskjema 2B

Skjemaet viser en spesifisert oppstilling av investeringer i anleggsmidler

i 1 000 kr	Regnskap 2015					Budsjett 2015	
	Avdrag på lån	Investeringer i anleggsmidler	Utlån og forskutteringer	Kjøp av aksjer og andeler	Avsetninger	Justert budsjett	Oppr. budsjett
Aksjer og andeler				1 096 982		-	-
Finansiering av investeringer					25 000 000	25 000 000	-
Formidl.lån	40 339 911		35 267 805		6 077 488	102 581 200	57 000 000
Framtia barnehage		18 682 159				17 399 800	14 000 000
Luhr skole		86 291 924				84 000 000	45 000 000
Hagasvingen 15-17 - rehab/påbygg		2 298 493				6 500 000	8 000 000
Lørenskog grønn s. elveparken		10 481 602				10 396 800	5 000 000
Botilbud for unge funksjonshemmede		6 922 649				4 919 200	4 200 000
Bjørndalsveien utredning va		164 368				418 400	-
Lørenskog sentrum/tverrveien		1 011 450				2 000 000	2 000 000
Utredning nytt anlegg Skårer og Rolvsrud		1 687 166				1 465 200	-
Boligsosialt utviklingsprogram		5 889 904				6 130 000	6 130 000
Trafikksikring skoleveier		1 800 955				2 122 000	2 122 000
Turnhall		19 744 164				11 502 600	10 000 000
Ødegården - veikulvert under jernbanen		1 353 972				1 000 000	-
Fjellveien nord va		1 542 986				2 600 000	-
Vallerud trykkøkningsstasjon		1 413 050				2 000 000	-
Lørenskog hus ytterligere tiltak		2 773 156				3 935 900	2 600 000
Rehab komm.st.salen		2 339 889				2 381 500	1 500 000
Hammer skole - nybygg		673 182				1 712 000	-

i 1 000 kr	Regnskap 2015					Budsjett 2015	
	Avdrag på lån	Investeringer i anleggsmidler	Utlån og forskutteringer	Kjøp av aksjer og andeler	Avsetninger	Justert budsjett	Oppr. budsjett
Sørlhavna servicebygg		57 223				569 100	-
Kjenn samfunnssal - rehabilitering		4 986				552 700	-
Løkenåsveien 45 (riving)		641 655				2 237 400	-
Kjenn skole - rehab		-5 400				-	-
Renseparken knatten del 2		1 381 496				4 894 000	-
Dovre - utstyr/inventar		296 322				-	-
Ny barnehage på Rasta		11 250				-	-
Lysløype vallerud - marihollet		220 837				239 000	-
Rehab av flomlys - fjellhamar stadion		32 750				207 800	-
Skiskytteranlegg Losby		-				593 000	593 000
Prestebolig nordlifaret 4		45 315				-	-
Fjellhamar skole kvu (rehabilitering)		2 712 352				2 700 000	1 000 000
Vasshullet Losby		1 143 107				2 814 000	2 814 000
Lørenskog brannstasjon utbygging		1 957 948				500 000	10 000 000
Rådhusparken toalettanlegg		11 056				118 800	-
Snødeponi		519 326				1 001 000	-
Reguleringsplan sørlikroa - kvu		-				500 000	500 000
Forarbeid reg.tilgang lysås		-				442 900	-
Lørenskog brannstasjon ventilasjon		-				552 000	-
Ny skatepark		354 674				869 800	-
Opprusting av ventilasjon og el anlegg ved skoler		727 263				2 500 000	17 000 000
Forprosjekt skårersletta (gml fylkesvei)		1 828 533				2 899 400	2 000 000
Lørenskog stasjonsby		4 637 484				-	-

	Regnskap 2015					Budsjett 2015	
<i>i 1 000 kr</i>	Avdrag på lån	Investeringer i anleggsmidler	Utlån og forskutteringer	Kjøp av aksjer og andeler	Avsetninger	Justert budsjett	Oppr. budsjett
Fotgjengerundergang - Hans Egedes vei		785 834				783 200	500 000
Reserveløsning kloakk Ahus		26 020				-	-
Ballplass -Fjellhamar skole		18 796				-	-
Kjenn samfunnssal - rehab. vaktmesterbolig		53 034				-	-
Losbyveien, gang/sykkelvei		5 463				-	-
Ol-hallen (tomt)		55 170 073				55 000 000	55 000 000
Oppfølging i garantitiden		1 023 219				2 019 797	2 000 000
Mindre rehabilitering - bygg		13 278 276				17 991 100	10 000 000
IKT		5 196 301				6 339 100	4 540 000
Biler og maskiner eks. VAR		2 478 250				3 800 000	3 800 000
Kjøp av boliger		18 695 462				11 040 000	11 040 000
Reinvesteringer Lørenskog hus		1 102 499				1 000 000	800 000
Mindre utbedringer park- og veianlegg		1 255 943				1 416 000	1 416 000
Vannforsyning 2015-2019		6 403 950				9 900 900	37 760 600
Avløp/overvann 2015-2018		3 802 432				9 022 000	8 322 000
Renovasjon		114 259				200 000	1 000 000
Veilys og målere		9 607 821				9 883 000	6 883 000
Midlertidige tiltak bygg		1 663 272				5 875 065	9 500 000
Utbygging barnehager		280 097				1 000 000	1 000 000
Oppgradering av gater og fortau		3 841 693				4 140 900	3 000 000
Eiendommer/boliger		7 437 192				7 502 000	-
	40 339 911	313 889 132	35 267 805	1 096 982	31 077 488	459 168 562	348 020 600

7 Balansen

	Noter	Regnskap 2015	Regnskap 2014
EIENDELER			
Anleggsmidler		6 313 486 674	5 970 326 336
Herav:			
Faste eiendommer og anlegg	13	3 755 436 414	3 571 171 359
Utstyr, maskiner og transportmidler	13	62 143 611	57 016 383
Utlån		774 347	256 310 354
Konserninterne langsiktige fordringer		258 874 125	-
Aksjer og andeler	5	221 076 094	219 979 112
Pensjonsmidler	2	2 015 182 083	1 865 849 127
Omløpsmidler		721 357 145	831 260 560
Herav:			
Kortsiktige fordringer		163 975 735	171 950 449
Konserninterne kortsiktige fordringer		-	-
Premieavvik		-	-
Aksjer og andeler	9	24 334 883	38 270 944
Sertifikater		-	-
Obligasjoner	9	79 568 080	298 300 037
Derivater		-	-
Kasse, postgiro, bankinnskudd		453 478 447	322 739 131
SUM EIENDELER		7 034 843 820	6 801 586 896

EGENKAPITAL OG GJELD	Noter	Regnskap 2015	Regnskap 2014
Egenkapital		1 180 729 246	944 796 527
Herav:			
Disposisjonsfond	6	123 091 238	93 304 900
Bundne driftsfond	6	73 416 140	75 926 864
Ubundne investeringsfond	6	21 018 194	26 018 194
Bundne investeringsfond	6	41 987 131	42 768 729
Regnskapsmessig mindreforbruk	11	50 670 905	50 378 380
Regnskapsmessig merforbruk		-	-
Udisponert i inv.regnskap		-	-
Udekket i inv.regnskap		-	-
Kapitalkonto	7	873 632 231	659 486 052
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Drift		-3 086 593	-3 086 593
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Invest		-	-
Langsiktig gjeld		5 531 343 972	5 546 183 395
Herav:			
Pensjonsforpliktelser	2	2 422 948 034	2 410 630 181
Ihendehaverobligasjonslån		-	-
Sertifikatlån	4	1 004 500 000	1 004 500 000
Andre lån	4	2 103 895 938	2 131 053 215
Konsernintern langsiktig gjeld			-
Kortsiktig gjeld		322 770 539	310 606 911
Herav:			
Kassekredittlån		-	-
Annen kortsiktig gjeld		322 770 539	310 606 911
Derivater		-	-
Konsernintern kortsiktig gjeld		-	-
Premieavvik		-	-
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		7 034 843 757	6 801 586 833

MEMORIAKONTI	Noter	Regnskap 2015	Regnskap 2014
Memoriakonto		186 824 086	330 677 669
Herav:			
Ubrukte lånemidler	4,15	90 728 251	209 750 319
Ubrukte konserninterne lånemidler			-
Andre memoriakonti		96 095 835	120 927 349
Motkonto for memoriakontiene		-186 824 086	-330 677 669

8 Noter

Note 1 - Endring i arbeidskapitalen

Oversikten for anskaffelse og anvendelse av midler omfatter bevilgningsregnskapets eksterne transaksjoner, dvs. regnskapets utgifter og inntekter, utbetalings- og innbetalingsposter.

Arbeidskapitalen er forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld og sier noe om kommunens betalingsevne på kort sikt, Forholdet mellom gjeld og omløpsmidler bør ikke være høyere enn 1. For Lørenskog kommune var dette måltallet 0,45 ved utgangen av 2015, og 0,37 ved utgangen av 2014.

	Regnskap 2015	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2014
Anskaffelse og anvendelse av midler				
Anskaffelse av midler				
Inntekter driftsdel (kontoklasse 1)	2 334 444 264	2 259 445 049	2 229 914 000	2 335 123 214
Inntekter investeringsdel (kontoklasse 0)	73 217 619	68 157 270	109 100 600	87 213 705
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	318 121 649	363 147 914	273 656 622	167 860 189
Sum anskaffelse av midler	2 725 783 532	2 690 750 233	2 612 671 222	2 590 197 108
Anvendelse av midler				
Utgifter driftsdel (kontoklasse 1)	2 106 709 772	2 111 135 395	2 049 906 000	2 074 510 444
Utgifter investeringsdel (kontoklasse 0)	308 602 132	323 638 862	283 638 979	144 963 345
Utbetaling ved eksterne finanstransaksjoner	288 685 088	316 349 700	264 451 621	282 954 885
Sum anvendelse av midler	2 703 996 991	2 751 123 957	2 597 996 600	2 502 428 674

	Regnskap 2015	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2014
Anskaffelse - anvendelse av midler	21 786 541	-60 373 724	14 674 622	87 768 434
Endring i ubrukte lånemidler	-143 853 583	-	-	-23 609 630
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK drift	-	-	-	-
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK invest	-	-	-	-
Endring i arbeidskapital	-122 067 042	-60 373 724	14 674 622	64 158 804
Avsetninger og bruk av avsetninger				
Avsetninger	151 986 440	79 659 550	30 133 622	180 557 288
Bruk av avsetninger	130 199 907	137 153 444	25 810 000	92 763 871
Til avsetning senere år	-	-	-	-
Netto avsetninger	21 786 533	-57 493 894	4 323 622	87 793 417
Interne overføringer og fordelinger				
Interne inntekter mv	182 459 535	202 562 706	188 976 000	178 570 418
Interne utgifter mv	182 459 535	199 813 706	185 227 000	178 545 373
Netto interne overføringer	-	2 749 000	3 749 000	25 045

Oversikt endring arbeidskapital	Regnskap 2015	Regnskap 2014		
OMLØPSMIDLER				
Endring betalingsmidler	130 748 716	116 863 544		
Endring ihendehaverobligasjoner og sertifikater	-218 731 956	-24 080 384		
Endring kortsiktige fordringer	-7 984 114	9 106 875		
Endring premieavvik	-	-		
Endring aksjer og andeler	-13 936 060	-29 903 333		
ENDRING OMLØPSMIDLER (A)	-109 903 415	71 986 702		
Endring kortsiktig gjeld (B)	-12 163 627	-7 802 878		
ENDRING ARBEIDSKAPITAL (A-B)	-122 067 042	64 183 825		

Note 2 - Pensjon

Generelt om pensjonsordningene i kommunen

1. januar 2011 ble det opprettet egen pensjonskasse i kommunen, Lørenskog kommunale pensjonskasse. Kommunen har fortsatt kollektive pensjonsordninger for sine ansatte i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens Pensjonskasse (SPK). Ordningene gir ved full opptjening en alderspensjon som sammen med folketrygdens ytelser utgjør en samlet bruttopensjon på 66 % av pensjonsgrunnlaget. Framtidige ytelser innen pensjon blir utregnet ut fra tallet på opptjeningsår og lønnsnivået ved pensjonsalder. Ordningen sikrer en brutto uførepensjon på samme nivå som alderspensjonen og omfatter i tillegg ektefelle- og barnpensjon.

Framtidige premier vil påvirkes av risikomessig over- og underskudd på nåværende og tidligere ansatte både i kommunen og i andre kommuner som inngår i ordningen. Premien vil også være påvirket av avkastning, lønnsvekst og utvikling i folketrygdens grunnbeløp.

Ansatte som er i kommunens tjeneste ved fylte 62 år har også rett til avtalefestet pensjon (AFP) etter bestemte regler. AFP for 62-64 år er ikke fullt ut forsikringsmessig dekket, og det er heller ikke på annen måte samlet opp fond til dekning av framtidige AFP-pensjoner.

Alle påløpte pensjonsforpliktelser er ikke med i regnskapet

Kommunal regnskapspraksis medfører at årets påløpte pensjonsforpliktelse for kommunen til framtidig egenandel på 50 % av AFP på medarbeidere som tar ut AFP fra fylte 62 år og fram til fylte 65 år, ikke er utgiftsført i driftsregnskapet. Etter gjeldende lov og forskrift for kommunalt regnskap skal alle påløpte betalingsforpliktelser (utgifter) utgiftsføres når forpliktelsen påløper, det vil si i dette tilfelle når den ansatte arbeider og ikke på det tidspunkt den ansatte har gått av med pensjon. Denne påløpte betalingsforpliktelsen som forfaller frem i tid, skulle ha blitt klassifisert som langsiktig gjeldsforpliktelse. Dette er imidlertid ikke kommunal regnskapspraksis, og den vil først bli gjennomført fra det tidspunkt dette presiseres fra departementet eller God kommunal regnskapsskikk.

Periodisering av pensjon i henhold til forskrift i forhold til kommunelovens bestemmelser

Regnskapsføring av pensjon skjer i henhold til forskrift om årsregnskap og årsberetning § 13. Reglene om bokføring av pensjonsutgifter i § 13 i forskriften har kommet til uttrykk i regnskapet ved at det som er avsatt via lønnskjøringer vedrørende pensjoner er fratrukket premiebetaling til pensjonsordningene.

Årets premieavvik

Pensjonsutgiftene er økt eller redusert i samsvar med årets premieavvik. Videre er det foretatt en postering under samme kapittel (lønn) som tilsvarer årets premieavvik. Dette er gjort som en følge av at premieavviket blir vurdert til å være en for usikker fordring/gjeldspost. Dette avviker fra forskriften som forutsetter føring over 1-7 år. Beregningsforutsetningene er fastsatt i medhold av forskriftens § 13-5 og av pensjonsordningene.

Premiefond

Premiefondet kan benyttes til dekning av framtidige premier for pensjonsforsikringer. Premiefondet er bokført i forsikringsselskapenes regnskap og inngår ikke i kommunens regnskap, men er "øremerket" hver enkel kunde. Midlene i premiefondet består hovedsakelig av; innbetalt

premie ut over forfalt premie, disponert risikoresultat, disponert renteresultat og garantert rente på 2,5 % per år. Det ble i 2015 brukt 4 796 553 kr av premiefondet i KLP og 17 455 215 kr fra LKPK. Dette reduserte pensjonskostnadene med 22,2 mill. kr i regnskapsåret 2015.

Premiefondet i Lørenskog kommunale pensjonskasse er på 59,4 mill. kr for regnskapsåret 2015. Premiefondet i KLP er 32 906 kr.

PENSJONSORDNING	KLP	SPK	LKPK	Sum	Arbeids-giveravgift
Pensjonskostnad	9 110	23 598	77 453		
Netto pensjonskostnad i henhold til aktuarberegning					
-årets pensjonspremie (ekskl. adm. kostnad)	-7 864	-28 393	-97 026		
=Årets premieavvik	-2 002	4 062	19 573	21 633	3 050
Totalt premieavvik inklusive arbeidsgiveravgift					24 683

PENSJONSORDNING	KLP	SPK	LKPK	Sum	Arbeids-giveravgift
Premieavvik:					
Akkumulert 01.01.15	0	0	0		
Netto endring i premieavvik 2015	-2 002	4 062	19 573	21 633	3 050
Premieavvik 31.12.15					

Premieavviket er belastet samme år som det føres.

PENSJONSORDNING	KLP		SPK		LKPK		Sum
	Midler	For-pliktelser	Midler	For-pliktelser	Midler	For-pliktelser	
Midler og forpliktelser:							
Faktisk (aktuarberegnet) 31.12	176 266		331 123		1 507 794		2 015 183
		-200 484		-393 322		-1 778 752	-2 372 558
I henhold til regnskap 31.12		-24 219		-62 199		-270 958	-357 376
Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse 31.12.		-3 415		-8 770		-38 205	-50 390
Estimatavvik per 01.01 for fjoråret:	3 909	-7 461	30 477	-84 462	23 644	-17 270	

Økonomiske forutsetninger er slik for de 3 ordningene:			
	KLP	SPK	LKPK
Avkastning pensjonsmidler	4,65 %	4,35 %	4,65 %
Diskonteringsrente	4,00 %	4,00 %	4,00 %
Årlig lønnsvekst	2,97 %	2,97 %	2,97 %
Årlig G-regulering	2,97 %	2,97 %	2,97 %
Årlig regulering av pensjoner under utbetaling	2,20 %		2,20 %

Note 3 - Garantiansvar

Personer, firma, organisasjoner	Konto	Garantiansvar 31.12.15	Utløpsdato
KOMMUNALBANKEN			
Roaf	2920002	58 553 849	10.11.2038
Sum		58 553 849	
Husbanken			
Vangen Barnehage	2920007	913 663	2031
Sørli Barnehage BA	2920006	1 300 950	10.08.2024
Boligstiftelsen NSB-Tele	2920010	5 720 150	05.12.2024
Nesåsen Barnehage SA	2920022	4 870 897	
Sum		12 805 660	
Kommunekreditt			
Kommunekreditt- lån 9896 ROAF	2920003	Innfridd 2015	22.09.2019
Rudolf Steinerskolen	2937009	8 301 443	13.11.2034
Sum		8 301 443	
Strømmen sparebank			
Kurland fotballklubb	2920009	345 662	2018
Sum		345 662	
Private utleiery			
Private utleiery		974 900	
Kommunale utleiery		6 893 968	
Sum		7 868 868	
Totalsum		87 875 482	

Note 4 - Lån

	Lånenummer	Lånets formål	Opprinnelig låneopptak	Opprinnelig lånebeløp	Rente 31.12.2015	Rente-regulering	Opprinnelig løpetid	Siste avdrag	Avdrag utgiftsført i regnskaps-året	Gjeld 31.12.2015
Egne lån:										
Kommunekreditt	83175048556	Div.investering	25.11.2003	200 000 000	1,75 %	Flyt	22	25.11.2025		200 000 000
	83175048548	Div.investering	24.05.2005	100 000 000	1,72 %	Flyt	25	26.05.2030		100 000 000
Kommunalbanken	20080166	Div.investering	24.04.2008	210 000 000	1,65 %	Flyt	25	25.04.2033		210 000 000
	20080181	Div.investering	02.05.2008	250 000 000	1,65 %	Flyt	13	04.11.2021		250 000 000
	20100416	Div. investering	20.07.2010	290 000 000	1,67 %	Flyt	29	20.07.2039		290 000 000
	20100239	Div. investering	05.05.2010	430 000 000	1,64 %	Flyt	30	07.05.2040	14 333 340	351 166 630
	20100653	Div. investering	14.10.2010	300 000 000	1,67 %	Flyt	30	12.10.2040	10 000 000	250 000 000
Sertifikatlån	NO0010745805	Div.investering	17.12.2012	359 000 000	1,72 %	Flyt	12.mndr, 16.09.16			359 000 000
	NO0010752678	Div.investering	2004/2010	348 000 000	1,44 %	Flyt	6.mndr, 23.05.16			348 000 000
	NO0010745490	Div.investering	2002/2011	297 500 000	1,72 %	Flyt	6.mndr, 14.03.16			297 500 000
Husbanken	11404193	Kjøp Mellom-Ha.	16.05.1994	1 280 000	0,79 %	Flyt	30	01.01.2025	76 800	618 446
	11341406	Bolig Nordh.vn	25.03.1993	420 000	1,08 %	Flyt	30	01.04.2023	25 200	182 700
	11464065	Oms.boliger Benterud	27.08.2001	6 255 000	2,09 %	Fast	30	01.09.2031	284 318	4 549 088
	11507321	Barnehage Kjenn	18.11.2008	20 029 000	4,20 %	Fast	30	01.12.2038	667 634	15 355 562
	11507322	Barnehage Solheim	18.11.2008	21 683 000	4,20 %	Fast	30	01.12.2038	722 768	16 623 624
	11507325	Barnehage Båriskogen	04.12.2008	41 839 000	4,20 %	Fast	30	01.12.2038	1 394 634	32 076 562
	11507323	Barnehage Rasta	07.05.2009	8 680 000	1,79 %	Flyt	30	01.06.2039	289 336	6 799 316
	11507324	Barnehage Grønli	07.05.2009	8 200 000	1,79 %	Flyt	30	01.06.2039	273 336	6 423 316

	Lånenummer	Lånets formål	Opprinnelig låneopptak	Opprinnelig lånebeløp	Rente 31.12.2015	Rente-regulering	Opprinnelig løpetid	Siste avdrag	Avdrag utgiftsført i regnskaps-året	Gjeld 31.12.2015
Lån til videreformidling										
Husbanken	11495282	Startlån	02.12.2004	30 000 000	1,99 %	Fast	24	01.01.2029	1 578 937	15 709 813
	11407108	Særvilkår/Etablering	05.05.1994	308 000	0,79 %	Flyt	49	01.01.2044	18 480	157 080
	11417285	Etableringslån	18.02.1999	9 000 000	0,79 %	Flyt	15	01.01.2014	6 791	29 709
	11461997	Etableringslån	22.03.1995	116 000	0,79 %	Flyt	24	01.01.2020	41 301	0
	11470504	Etableringslån	03.05.1996	5 000 000	1,79 %	Flyt	17	01.01.2014	901 970	458 384
	11483015	Etableringslån	09.05.2000	9 000 000	1,79 %	Flyt	14	01.01.2015	602 349	12 056 846
	11498023	Etableringslån	06.04.2001	18 000 000	2,09 %	Fast	14	01.01.2015	1 174 012	7 997 499
	11498023	Etableringslån	30.04.2002	18 000 000	1,79 %	Flyt	13	01.01.2016		12 170 926
	11510375	Startlån	07.03.2005	30 000 000	2,29 %	Fast	29	01.01.2035	2 029 751	47 992 068
	11514126	Startlån	07.03.2005		2,29 %	Fast	29	01.01.1935		30 000 000
	11532030	Startlån	25.04.2013	56 250 000	1,79 %	Flyt	30	24.04.2043	324 690	44 675 310
	11523894	Startlån	03.04.2008	30 000 000	1,79 %	Flyt	24	01.01.2033	709 861	27 832 662
	11528878	Startlån	06.12.2007	30 000 000	1,79 %	Flyt	24	01.01.2032	652 789	26 381 283
	11520310	Startlån	18.06.2009	60 000 000	1,79 %	Flyt	25	01.07.2034	933 416	24 579 893
	11516649	Startlån	02.07.2010	30 000 000	1,89 %	Fast	25	02.07.2035	1 363 638	27 954 543
	11505844	Startlån	02.03.2011	30 000 000	2,68 %	Fast	25	02.03.2036	1 201 926	27 154 678
	11503792	Startlån	15.02.2012	65 000 000	1,79 %	Flyt	30	15.02.2042	28 800 000	1 200 000
	Totalsum innlån 2015								68 407 277	3 044 645 938

	Avdrag utgiftsført i regnskapsåret	Renter utgiftsført i regnskapsåret	Gjeld 31.12.2015
Herav lån til videreformidling 2015	40 339 911	6 828 549	306 350 694
Kommunens egne lån, betalte avdrag og renter i 2015	28 067 366	59 255 615	2 738 295 244
Påløpte avdrag i henhold til beregning av minimumsavdrag, regneark-modellen. Utgiftsført, men ikke betalt. Overført ubrukte lånemidler i 2015	56 932 634		
Totale avdragsutgifter på kommunens egne lån i 2015, beregnet minimumsavdrag	85 000 000		
Avdrag på lån av vedlikeholdsfond	550 000		
Avdrag egne lån driftsregnskapet art 15101 i 2015	85 550 000		
Finansiell leasing to haller solgt Lørenskog kommunale pensjonskasse	3 750 000	2 300 000	63 750 000
Sum langsiktig lånegjeld eks. pensjon			3 108 395 938

Note 5 - Aksjer og andeler (anleggsmidler)

Selskapets navn	Balanseført verdi	Markedsverdi	Eierandel i selskapet
Lørenskog kommunale pensjonskasse	165 900 000		100 %
KLP Egenkapitalinnskudd	3 866 782		
Mailandveien 8A og 10	46 749 193		100 %
Nedre Romerike Avløpsselskap IKS	1		1/3 andeler
Nedre Romerike Vannverk IKS	5 001		7/28 aksjer
ROAF IKS Andelskapital	300 000		6/28 andeler
Norasonde AS	383 000		4535/29900 aksjer
NITOR (Lørenskog Tiltaks kontor)	3 000 000		100 %
Romerike Revisjon IKS	199 500		1/13 andel
Furumo	1		
OBOS	2 500		10 andeler
LBBL	6 000		10 andeler
Berg Studentby NTNU	2		2 andeler
Studenthjemmet Bergen	2		2 andeler
Studentersamfunnets Hus AL	1		
Stiftelsen utleieboliger BORI	25 000		
Nedre Romerike brann og redningsvesen IKS	639 111		19,85 %
	221 076 094		

Lørenskog kommunale pensjonskasse mottok 2 eiendommer i tinginnskudd i 2011 som ble verdisatt til 115,9 mill. kr, i tillegg til 50 mill. kr i kontantoverføring.

Note 6 - Fondsregnskap

Oversikten under viser balansesummene på de ulike fondsgrupper og hva som er avsatt og brukt av fond i løpet av regnskapsåret 2015. Det er en differanse mellom bundne driftsfond og bundne investeringsfond som har sin årsak i at fond for tilfluktsrom ligger i feil fondsgruppe.

Balansen

Kapittel	Balansen	01.01.2015	31.12.2015	Endring
2.56	Disposisjonsfond	-93 304 900	-123 091 238	
2.55	Bundne investeringsfond	-42 768 729	-41 987 131	
2.53	Ubundne investeringsfond	-26 018 194	-21 018 194	
2.51	Bundne driftsfond	-75 926 864	-73 416 140	
Sum		-238 018 686	-259 512 703	21 494 017

Drifts- og investeringsregnskapet

Driftsregnskapet		Investeringsregnskapet		Sum
Art	Beløp	Art	Art	Beløp
940	-19 335 664	940 + 948	-30 000 000	
540	49 122 002	548	25 000 000	24 786 338
Endring	29 786 338		-5 000 000	
950	-23 485 863	958	-7 000 000	
550	21 116 053	550	6 077 488	-3 292 321
Endring	-2 369 810		-922 512	
Endring drifts- og investeringsregnskapet				21 494 017

Avsetninger og bruk av avsetninger

Disposisjonsfond	Beholdning	Opprinnelig budsjett	Revidert budsjett
Beholdning 01.01.2015	93 304 900		
Avsetninger til fondet	49 122 002	25 333 622	49 431 001
Bruk av fondet i driftsregnskapet	-19 335 664	5 800 000	19 335 664
Bruk av fondet i investeringsregnskapet			
Beholdning fra balanse 31.12.2015	123 091 238		

Ubundne investeringsfond

Ubundne investeringsfond	Beholdning	Opprinnelig budsjett	Revidert budsjett
Beholdning 01.01.2015	26 018 194		
Avsetninger til fondet	25 000 000	0	25 000 000
Bruk av fondet i driftsregnskapet			
Bruk av fondet i investeringsregnskapet	-30 000 000	0	30 000 000
Beholdning fra balanse 31.12.2015	21 018 194		

Bundne driftsfond

Bundne driftsfond		Opprinnelig budsjett	Revidert budsjett
Beholdning 01.01.2015	75 926 864		
Avsetninger til fondet	21 116 053	4 800 000	5 228 548
Bruk av fondet i driftsregnskapet	23 485 863	20 010 000	30 439 400
Bruk av fondet i investeringsregnskapet	0		
Beregnet beholdning 31.12.2015	73 557 054		
Beholdning fra balanse 31.12.2015	73 416 140		
Justert for renter fra tilfluktsfond (ligger i feil fondsgruppe)	140 914		

Bundne investeringsfond

Bundne investeringsfond		Opprinnelig budsjett	Revidert budsjett
Beholdning 01.01.2015	42 768 729		
Avsetninger til fondet	6 077 488	0	0
Bruk av fondet i driftsregnskapet	0		
Bruk av fondet i investeringsregnskapet	-7 000 000	0	7 000 000
Beregnet beholdning 31.12.2015	41 846 217		
Beholdning fra balanse 31.12.2015	41 987 131		
Justert for renter fra tilfluktsfond (ligger i feil fondsgruppe)	-140 914		

Se for øvrig redegjørelse under "*Regnskapsskjema 1A*"

Note 7 - Kapitalkonto

01.01.2015 Balanse (underskudd i kapital)	0	01.01.2015 Balanse (kapital)	659 486 052
Debetposterings i året:		Kreditposterings i året:	
Salg av fast eiendom og anlegg	4 961 777	Aktivering av fast eiendom og anlegg	297 872 075
Nedskrivninger fast eiendom	3 139 732	Oppskrivning av fast eiendom	0
Avskrivning av fast eiendom og anlegg	105 505 511		
Salg av utstyr, maskiner og transportmidler	678 227	Aktivering av utstyr, maskiner og transportmidler	13 586 805
Nedskrivning av utstyr, maskiner og transportmidler	39 898	Oppskrivning av utstyr, maskiner og transportmidler	0
Avskrivninger av utstyr, maskiner og transportmidler	7 741 453	Kjøp av aksjer og andeler	1 096 982
Salg av aksjer og andeler	0	Oppskrivning av aksjer og andeler	0
Nedskrivning av aksjer og andeler	0	Utlån formidlings/startlån	
Avdrag på utlån etableringslån	33 400 481	Utlån sosial lån	1 045 450
Avdrag på sosial lån	446 243	Avdrag på eksterne lån	125 889 911
Avdrag på tap boliggarantier	3 000	Utlån sosiale garantier	576 940
Mottatte sosial garantier	22 932	Utlån start-/etableringslån	35 311 383
Omgjøring av sosiale lån til bidrag	23 000	Utlån næring	300 000
Bruk av midler fra eksterne lån	242 586 217	Aktivering av pensjonsmidler	146 609 153
Pensjonsforpliktelser	26 525 803	Aga netto pensjonsforpliktelser	16 931 752
31.12.2015 Balanse kapitalkonto	873 632 231	31.12.2015 Balanse (underskudd i kapital)	0

Note 8 - Overført fra driftsregnskapet til investeringsregnskapet

	Budsjett 2015	Regnskap 2015
Art/Konto: 15700 Overført fra kapitalregnskapet	25 000 000	25 000 000

	Budsjett 2015	Regnskap 2015
Art/Konto: 39700 Overført fra driftsregnskapet	-25 000 000	-25 000 000

Overføring fra driftsregnskapet til investeringsregnskapet på 25 mill. kr er vedtatt av kommunestyret i sak 48/15 – "Disponering av regnskapsmessig mindreforbruk 2014".

Note 9A - Fondsobligasjoner

Ansvarlig lån/fondsobligasjon	Anskaffet dato	Call-dato	Pålydende i NOK	Anskaffelsesverdi/ opprinnelig investert beløp	Renteavkastning per 31.12.2015	Ligningskurs 31.12.2015 (NFMF***)	Ligningsverdi 31.12.2015	Bokført verdi 31.12.2015 (LVP**)
Hol Sparebank	jun. 06	apr. 16	3 000 000	3 000 000	2,28 %	99,41	2 982 300	2 982 300
Bamble og Lange Sparebank	nov. 06	nov. 16	2 000 000	2 000 000	2,33 %	97,79	1 955 800	1 955 800
Drangedal og Tø Sparebank	jun. 07	jun. 17	2 500 000	2 500 000	2,33 %	95,90	2 397 500	2 397 500
Strømmen Sparebank	jun. 07	jun. 17	2 000 000	2 000 000	2,33 %	95,80	1 916 000	1 916 000
Sparebank 1 Nordvest	mar. 08	mar. 18	5 000 000	5 000 000	3,93 %	97,16	4 858 000	4 858 000
Soknedal Sparebank	mai. 08	apr. 18	2 000 000	2 000 000	3,88 %	96,08	1 921 600	1 921 600
Totens Sparebank	mar. 08	des. 21	500 000	500 000	2,73 %	85,17	428 550	428 550
Totalt 2.1120.XX			17 000 000	17 000 000	2,99 %		16 459 750	16 459 750

Ansvarlig lån/fondsobligasjon	Anskaffet dato	Call-dato	Pålydende i NOK	Anskaffelsesverdi/ opprinnelig investert beløp	Renteavkastning per 31.12.2015	Ligningskurs 31.12.2015 (NFMF***)	Ligningsverdi 31.12.2015	Bokført verdi 31.12.2015 (LVP**)
KLP EUR 2 mill. kr	mars 09	apr. 16	15 600 000	11 213 642	5,25 %	100,00	15 600 000	11 213 643
KLP EUR 2 mill. kr	mars 09	apr. 16	15 600 000	15 062 953	5,25 %	100,00	15 600 000	15 062 953
KLP EUR 2,104 mill. kr	mars 09	apr. 16	16 411 200	16 831 735	5,25 %	100,00	16 411 200	16 831 735
Storebrand Livsforsikring AS	mars 09	mai. 18	20 000 000	20 000 000	5,13 %	100,60	20 012 000	20 000 000
Total Storebrand, KLP			67 611 200	63 108 330	5,59 %		67 623 200	63 108 331

Ansvarlig lån/fondsobligasjon			Pålydende i NOK	Anskaffelsesverdi/ opprinnelig investert beløp	Renteavkastning per 31.12.2014	Ligningskurs 31.12.2014 (NFMF***)	Ligningsverdi 31.12.2014	Bokført verdi 31.12.2014 (LVP**)
Totalt 2.1120.XX			17 000 000	17 000 000	2,99 %		16 459 750	16 459 750
Total Storebrand, KLP			67 611 200	63 108 330	5,59 %		67 623 200	63 108 331
Totalt fondsobligasjoner			84 611 200	80 108 330	5,03 %		84 082 950	79 568 081

* Anskaffelsesverdi hensyntatt valutasikring

** LVP = Laveste verdi prinsipp (lavest av anskaffelsesverdi og markedsverdi)

*** NFMF = Norsk fondsmeglerforbund

Note 9B - Eiendomsplasseringer

Plassering	Kjøpt dato	Anskaffelsesverdi/opprinnelig investert beløp (justert for overkursfond)	Verdi 1.1.2015 (justert for overkursfond og valutasikringer)	Siste kjente verdi	Avkastning 2015	Bokført verdi (LVP*)	Avkastning i % av verdi
Storebrand Privat Investor	30.05.2006	10 661 085	6 729 594	4 362 633	-2 366 961	4 362 633	-35 %
NLI Eiendomsinvest AS	21.11.2006	17 384 600	16 742 056	17 806 250	642 544	17 384 600	4 %
Prime Office Germany	07.06.2007	20 311 675	2 656 450	2 566 650	-89 800	2 566 650	-3 %
Sum eiendom		48 357 360	26 128 100	24 735 533	-1 814 217	24 313 883	-7 %

Note 9C - Rentebytteavtaler knyttet til kommunens gjeld - sikring

Motpart	Kontraksnummer	Type risiko/ sikring	Sikret beløp	Varighet sikring	Jfr. finansreglement
Nordea	848163/1299952	renterisiko/ kontantstrømsikring	290 000 000	17.10.2016	Pkt. 9
Nordea	788737/1672916	renterisiko/ kontantstrømsikring	550 000 000	31.07.2028	Pkt. 9
Nordea	1004752/1263714	renterisiko/ kontantstrømsikring	118 000 000	12.04.2021	Pkt. 9
Nordea	1019185/1284313	renterisiko/ kontantstrømsikring	300 000 000	27.06.2021	Pkt. 9
Nordea	1093066/1387888	renterisiko/ kontantstrømsikring	290 000 000	21.01.2019	Pkt. 9
Nordea	1093077/1546627	renterisiko/ kontantstrømsikring	400 000 000	05.02.2020	Pkt. 9
			1 948 000 000		

Formålet med sikringen er å redusere den netto virkning endringer i markedsrentene (NIBOR) har på kommunens fremtidige rentebetalinger på eksisterende gjeld. Den sikrede risikoen er variabiliteten i fremtidige rentebetalinger på grunn av forandringer i NIBOR-renten - vurdert i forhold til kommunens samlede renteeksponering (jfr. finansreglementet).

Note 9D - Rentebytteavtaler knyttet til selvkostinvesteringer (VAR) - sikring

Motpart	Kontraksnummer	Type risiko		Varighet sikring	Jfr. finansreglement
Nordea	1435233/1952954	renterisiko/ kontantstrømsikring	150 000 000	25.09.2019	Pkt. 9
			150 000 000		

Formålet med sikringen er å redusere den netto virkning endringer i markedsrenten (NIBOR) har på kommunens fremtidige rentebetalinger på eksisterende gjeld. Den sikrede risikoen er variabiliteten i fremtidige rentebetalinger på grunn av forandringer i NIBOR-renten. Sikringen er videre innrettet mot at rentekostnadene skal svinge med endringer i 5-års swaprente for å sammenfalle med endringer i kommunens inntekter under selvkostområder (ref. beregning av kalkylerente for selvkostområdet).

Note 10 - Investeringsregnskap

Fase	Investeringstype	Navn	Samlet bevilgning	Bokført tidligere år	Vedtatt budsjett 2015	Regnskap 2015	Avvik budsjett-regnskap 2015
BP0	V1405	Renseparken Knatten del 2	12 177	737	4 894	1 381	3 513
BP0	V1406	Snødeponi	2 611	-	1 001	519	482
BP0	V1408	Forprosjekt Skårersletta	2 000	121	2 899	1 829	1 071
BP0	V1501	Skiskytteranlegg Losby	593	19	593	-	593
BP0	V1502	Lørenskog brannstasjon utbygging	11 500	-	500	1 958	-1 458
BP0	V1503	Reguleringsplan Sørlikroa-KVU	0	-	500	-	500
BP0	V1504	OL-hallen (tomt)	55 000	-	55 000	55 170	-170
BP0	V1507	Bjørndalsveien utredning	5 100	-	418	164	254
BP0	V1509	Utredning nytt anlegg Skårer og Rolvsrud	800	-	1 465	1 687	-222

Fase	Investeringstype	Navn	Samlet bevilgning	Bokført tidligere år	Vedtatt budsjett 2015	Regnskap 2015	Avvik budsjett-regnskap 2015
BP1	V0901	Hagasvingen 15-17- rehab/påbygg	89 890	2 091	6 500	2 298	4 202
BP1	V1001	Lørenskog Sentrum /Tverrveien	9 540	4 497	2 000	1 011	989
BP1	V1302	Botilbud for unge funksjonshemmede (Verbalvedtak D4)	43 900	1 932	4 919	6 923	-2 003
BP1	V1303	Vasshjulet Losby	4 814	1 927	2 814	1 143	1 671
BP1	V1403	Fjellhamar skole KVVU	3 207	525	2 700	2 712	-12
BP1	V1505	Ødegården - veikulvert under jernbanen	1 000	-	1 000	1 354	-354
BP1	V1506	Trykkøkningsstasjon Vallerud	10 400	-	2 000	1 413	587
BP1	V1508	Fjellveien Nord VA	15 921	-	2 600	1 543	1 057

Fase	Investeringstype	Navn	Samlet bevilgning	Bokført tidligere år	Vedtatt budsjett 2015	Regnskap 2015	Avvik budsjett-regnskap 2015
BP2	V0801	Luhr skole	293 468	7 571	84 000	86 292	-2 292
BP2	V1301	Framtia Barnehage	71 730	2 378	17 400	18 682	-1 282
BP2	V1402	Opprusting av ventilasjon og el anlegg ved skoler (K2207) Åsen	20 000	1 904	2 500	727	1 773
BP2	V1404	Ny turnhall	65 000	5 827	11 503	19 744	-8 242
BP2	V1407	Lørenskog grønn S. Elveparken (K8520)	0	2 477	10 397	10 482	-85
BP3	K1402	Rehab kommunestyresalen	4 265	2 694	2 382	2 340	42
BP3	V1304	Fotgjengerundergang - Hans Egedes vei	15 422	2 062	783	786	-3
BP3	V1401	Lørenskog hus ytterligere tiltak	6 630	2 694	3 936	2 773	1 163

		Sum BP 0 – BP 2	744 969	39 455	224 704	222 933	1 771
--	--	-----------------	---------	--------	---------	---------	-------

Note 10 - Investeringsregnskap - utfyllende informasjon

Programområde-nummer	Programområdenavn	Vedtatt årsbudsjett 2015	Regnskap 2015	Avvik budsjett og bokført
P10	Oppfølging i garantitiden	2 020	1 023	997
P11	Eiendommer/boliger	7 502	7 437	65
P14	Kjøp av boliger	11 040	18 695	-7 655
P16	Boligsosialt utviklingsprogram	6 130	5 890	240
P20	IKT	6 339	5 196	1 143
P30	Biler og maskiner eks. VAR	3 800	2 478	1 322
P35	Veilys og målere	9 883	9 608	275
P40	Trafikksikring skoleveier	2 122	1 801	321
P45	Oppgradering av gater og fortau	4 141	3 842	299
P48	Mindre utbedringer park- og veianlegg	1 416	1 256	160
P50	Reinvesteringer Lørenskog hus	1 000	1 102	-102
P52	Mindre rehabilitering - bygg	17 991	13 278	4 713
P58	Midlertidige tiltak bygg	5 875	1 663	4 212
P70	Utbygging skoler	-	-	-
P71	Utbygging barnehager	1 000	280	720
P80	Vannforsyning 2015-2019	9 901	6 404	3 497
P88	Avløp/overvann 2015-2018	9 022	3 802	5 220
P95	Renovasjon	200	114	86
	Andre	7 502	7 085	417
	Sum programområder	106 883	90 956	15 927

	Totalt V-prosjekter og programområder	331 587	313 889	17 698
--	--	----------------	----------------	---------------

Prosjekter i tidligfase av særskilt interesse (V prosjekter – BP0)

Dette er prosjekter som rapporteres for seg selv som en følge av prosjektets økonomiske omfang eller at prosjektet er av særskilt interesse. Noen av disse prosjektene er i grensesnittet mellom BP0 og BP1

V1405 Rensepark Knatten del 2

Prosjektbeskrivelse

Utredning av alternativer for rensing av overvann for sentrumsområdet samt avrenning fra snødeponi.

Status fremdrift

Utredningen ferdigstilles og det utarbeides en sak hvor optimalisering av eksisterende rensesanlegg anbefales før videre planarbeid igangsettes med nytt rensesanlegg (Knatten del 2). BP1-beslutning forventes våren 2016.

Status økonomi

Ok

V1406 Snødeponi

Prosjektbeskrivelse

Utredning av lagringsplass for snø.

Status fremdrift

Konseptvalg vurdering legges frem til behandling tidlig i 2016. Det er besluttet at snødeponiet skal ha integrert renseløsning. Det er gjort grunnleggende avklaringer av kommunens faktiske deponeringsbehov. Noen avklaringer i forhold til grunnverv gjenstår. Regulert adkomst til deponiet er avklart som akseptabel løsning med Statens vegvesen Region Øst (SvRØ). Det er gjennomført usikkerhetsanalyse for en fullt ut regulert løsning og for et mindre deponi, som i større grad samsvarer med kommunens faktiske behov. BP1-beslutning forventes våren 2016.

Status økonomi

Ok.

V1408 (K8530) Skårersletta

Prosjektbeskrivelse

Utrede alternativer for bygate Skårersletta.

Status fremdrift

Konsekvensvurderinger av aktuelle alternativer pågår. I tillegg utredes trafikale konsekvenser, samt VA og overvannshåndtering. Arbeidet med konseptvalgutredningen slutføres våren 2016 og en BP2-beslutning forventes i april-mai 2016.

Status økonomi

Ok. Ubenyttede budsjettmidler 2015 ønskes overflyttet til 2016.

V1501 Skiskytteranlegg Losby

Prosjektbeskrivelse

Utarbeide reguleringsplan for skiskytteranlegg i tilknytning til skytterbanen på Losby.

Status fremdrift

Forsinket fremdrift fordi man vil avvente prosess rundt skihallen. Man håper å få gjennomført reguleringen i 2016.

Status økonomi

Det er ikke bokførte kostnader på prosjektet i 2015.

V1502 Lørenskog brannstasjon - utvidelse

Prosjektbeskrivelse

Utbygging av eksisterende brannstasjon.

Status fremdrift

Det er Lørenskog kommunale pensjonskasse (LKP) som står som byggherre, med Lørenskog kommune som utførende på vegne av LKP. Prosjekteringsarbeidet er i stor grad ferdigstilt og prosjekteringstegninger er overlevert Lørenskog kommune. Nedre Romerike brannvesen (NRBR) har besluttet å sette prosjektet på vent. Dette skyldes at investeringen vil gi høyere leiekostnader enn forventet, samt at behovet til brannvesenet er større enn det denne utvidelsen kan dekke. Kostnader som er påløpt for både kommunens pensjonskasse og Lørenskog kommune dekkes av NRBR.

Status økonomi

Prosjektet er avsluttet.

V1503 Reguleringsplan Sørlikroa KVU – utredning ungdomsboliger

Behandling av kommuneplan medfører at tiltaket ikke lenger er aktuelt, da området fortsatt er regulert som friområde. Dette forholdet ble lagt frem i sak for politisk behandling i november. I sak ble det fattet vedtak om å regulere området til bolig- og næringsformål. Arbeidet har startet opp, og vil videreføres i 2016. Kostnader påløpt i 2015 er overført driftsregnskapet ved årslutt.

V1504 OL-hallen (tomt)

Tomten er kjøpt i henhold til inngått kontrakt. Se for øvrig kommentar under utredninger som finansieres over driften, Reguleringsplan OL-tomten.

V1507 Bjørndalsveien VA, utredning (P801510/K8334)

Prosjektbeskrivelse

Avkloakkering av boenheter innerst i Bjørndalsveien. Det utredes om det bør benyttes selvfallsløsning (gravitasjon), eller om det skal bygges et system basert på trykk.

Status fremdrift

På grunn av høye kostnader og spesielle driftsutfordringer med selvfallsledninger vil sak med revurdering av alternative løsninger bli lagt frem som BP1-sak våren 2016.

Status økonomi

Ok.

V1509 Skårer avfallsbehandling (P951502/K8356)

Prosjektbeskrivelse

Avfallshåndtering for området mellom Rolvsrud, Skårertoppen, Løken og Skårer Syd, sammenheng med eksisterende avfallssug på Solheim.

Status fremdrift

Konseptvalgutredning for avfallshåndtering i området Skårer-Rolvstrud slutføres og det ble vedtatt BP1-beslutning i februar 2016. Antatt oppstart av bygg- og anleggsarbeider er starten av 2017, med ferdigstilling i løpet av 2018.

Status økonomi

Bokførte kostnader i 2015 overstiger årsbudsjettet med ca. 200 000 kroner, men prosjektet er innenfor total ramme.

Prosjekter i forprosjektfase av særskilt interesse (V-prosjekter - BP1)

V0901 (K5509) Hagasvingen 15-17 rehabilitering/påbygg

Prosjektbeskrivelse

Eksisterende boliger i Hagasvingen erstattes av 12 nye leiligheter og fellesareal. Bygget er på to etasjer med parkeringskjeller under.

Status fremdrift

Forprosjekt er startet opp med en forventet byggestart i 2017. Ferdigstilling er planlagt i 2018. Det må etableres midlertidige boliger i byggeperioden, noe som ikke inngår i prosjektkostnad fra konseptvalgutredningen. Tiltaket krever dispensasjon fra reguleringsplan. Dispensasjonssak forventes behandlet våren 2016. En politisk sak vurderes fremlagt for BP2 første halvår 2016.

Status økonomi

Ok.

V1001 (K8501) Lørenskog sentrum/Tverrveien

Prosjektbeskrivelse

Opparbeidelse av ny byggate mellom Skårersletta og Nordliveien.

Status fremdrift

Kommunen er i dialog med utbyggere både på nord- og sørside for å sikre løsninger og nødvendig finansiering. Tiltaket forutsetter grunnerv. Det ble i desember 2015 besluttet å etablere en prosjektgruppe med representanter fra utbyggere i reguleringsområdet Skårer Vest og Lørenskog kommune for detaljert gjennomgang av prosjektet. Det er startet opp en prosjektgruppe i samarbeid med utbyggere. Prosjektet gjennomgås og legges ut på konkurranse med forbehold om finansiering. På grunnlag av innhentet pris legges det frem en politisk sak om finansieringsmodell og grunnlag for beslutning om gjennomføring (BP2). Videre fremdrift vil avklares etter behandling av politisk sak.

Status økonomi

Ok.

V1302 (K5510) Botilbud unge funksjonshemmede (Båriskogen)

Prosjektbeskrivelse

Bolig for syv unge beboere med funksjonshemming.

Status fremdrift

Tomten er under omregulering. Forprosjektet pågår. Politisk sak om anskaffelse før BP2 er godkjent, og reguleringsplan er vedtatt. BP2 legges frem i juni 2016.

Status økonomi

Bokførte kostnader i 2015 overstiger årsbudsjett med 2 mill. kr, men dette har ikke innvirkning på prosjektets totalprognose.

V1303 (K6625) Vasshjulet i Losby

Prosjektbeskrivelse

Rehabilitering av Vasshjulet samt tilrettelegging av kulturopplevelse.

Status fremdrift

Det er utarbeidet en forenklet konseptvalgutredning hvor det er vurdert flere alternativer. Utredningen ble lagt frem for kommunestyret i desember (BP1) 2015. Det ble vedtatt å gå videre med redusert konsept som kun omfatter rehabilitering av vernebygning for Vasshjulet, samt bygging av en enkel bruløsning. Forprosjekt og BP2 beslutning forventes i juni 2016.

Status økonomi

Ok.

V1403 (K2232) Fjellhamar skolebehov, konseptvalgutredning

Prosjektbeskrivelse

Utrede alternativer for å løse fremtidig skolebehov på Fjellhamar.

Status fremdrift

Utredningen samordnes med konseptvalgutredning for Lørenskog sentralområde og politisk utvalg for revidering av skole- og barnehagestrukturplan. Utredningen ble analysert for usikkerhet i august og eksternt kvalitetssikret i oktober. I forbindelse med revidert skolestrukturplan er prosjektet foreslått endret fra fire til seks paralleller. Administrasjonen la frem en vurdering av konsekvensene av dette i forbindelse med kommunestyrebehandling av konseptvalgutredningen 10. februar 2016.

Status økonomi

Tilleggsvurdering i forbindelse med seks paralleller krever ytterligere planleggingsmidler for 2016. Inntil videre belastes dette midler avsatt for forprosjektering av ny skole.

V1505 Ødegården – veikulvert under jernbanen

Prosjektbeskrivelse

Veikulvert under jernbanen ved Hanaborgveien i forbindelse med Ødegården-området.

Status fremdrift

Det er gjennomført møte med Jernbaneverket og utarbeidet beslutningsgrunnlag for valg av alternativ under jernbanen. Politisk sak (BP1) ble behandlet i desember 2015 og østre alternativ ble valgt. Arbeid med forprosjekt er startet opp. Politisk sak med beslutning om gjennomføring og reguleringsplan utarbeides i 2016 (BP2). Mulig oppstart av byggearbeider senhøsten 2016. Det gjenstår noen avklaringer knyttet til omlegging av ledningsnett som er nødvendig for gjennomføring av anbefalt løsning (avtale med grunneiere).

Status økonomi

Det var ikke tatt høyde for at det var behov for alternativ vurdering da budsjett ble lagt. Ved prosjektering så man at valgt løsning var mer komplisert og dyrere enn først antatt, og det var nødvendig å vurdere alternativer. Det var også behov for noen prinsippavklaringer mht. til prioritering og prosjektmål. Prosjektets bokførte kostnader overstiger årsbudsjett med 350 000 kroner.

V1506 Trykkøkingsstasjon Vallerud (tidl. Rasta, P801504/ K8359A)

Prosjektbeskrivelse

Bygging av ny pumpestasjon på Vallerud for økt vanntrykk og kapasitet.

Status fremdrift

Politisk sak som grunnlag for beslutning om gjennomføring (BP2) forventes ferdig våren 2016. Prosjektet er planlagt ferdigstilt i slutten av 2016.

Status økonomi

Ok. Ved årsslutt er prosjektets bokførte kostnader 400 000 lavere enn årsbudsjett.

V1508 Fjellveien Nord VA (P801511/K8352)

Prosjektbeskrivelse

Fornylse av vann- og avløpsledninger i Fjellveien.

Status fremdrift

Beslutning om gjennomføring (BP2) for hele Fjellveien-prosjektet (både sør og nord) ble behandlet i desember 2015. Det forventes oppstart av byggearbeidene juni 2016.

Status økonomi

Budsjettet ble nedregulert i henhold til rapport per 3. kvartal med 13 mill. kr. Ved årsslutt er prosjektets bokførte kostnader 1 mill. kr lavere enn årsbudsjett.

Prosjekter i gjennomføringsfase av særskilt interesse (V-prosjekter - BP2)

V0801 (K2218) Luhr skole

Prosjektbeskrivelse

Bygging av ny barneskole på Ødegården området.

Status fremdrift

Det er avtalt at skolen skal overleveres fra entreprenøren 22. desember 2016. Innredning vil skje i løpet av januar og februar 2017, slik at bygget kan tas i bruk i mars 2017. Det pågår elementmontering av tak. Montering av klimavegger starter når bygget er tett i mars 2016. Det henvises for øvrig til note 19.

Status økonomi

2015 avsluttes med et merforbruk på ca. 2 mill. kr i forhold til årsbudsjett. Avviket skyldes periodisering og påvirker ikke totalprognosen for prosjektet.

V1301 (K2317) Framtia barnehage

Prosjektbeskrivelse

Bygging av ny barnehage på Ødegården området.

Status fremdrift

Det er avtalt at barnehagen skal overleveres fra entreprenøren 22. desember 2016. Innredning vil skje i løpet av januar og februar, slik at bygget kan tas i bruk i mars 2017. Prefabmontasjen er avsluttet og tak og yttervegger tettet. Det er startet opp arbeider med innvendige vegger og tekniske anlegg.

Status økonomi

2015 avsluttes med et merforbruk på ca. 1,3 mill. kr i forhold til årsbudsjett. Avviket skyldes periodisering og påvirker ikke totalprognosen for prosjektet.

V1402 (K2207) Opprustning av ventilasjon/el.anlegg ved skoler

Prosjektbeskrivelse

Opprustning av ventilasjon ved 4 skoler.

Status fremdrift

Prosjektet avsluttes i 2015 og erstattes av et eget programområde som heter rehabilitering skoler, som inneholder en investeringsplan i tråd med de føringer som kommer fra arbeidet med KVV skolebehov sentralområdet. Det gjennomføres noen enkle tiltak som gir forbedringer av ventilasjonen. To av tre av disse tiltakene er ferdig prosjektert. Men vil først bli gjennomført i 2016.

Status økonomi

2015 avsluttes med et mindreforbruk på ca. 1,8 mill. kr i forhold til regulert årsbudsjett.

V1404 (K6624) Ny turnhall

Prosjektbeskrivelse

Bygging av ny turnhall på Lørenskog.

Status fremdrift

Utvendig VA-arbeid er ferdigstilt og Håndverkskompaniets arbeid med byggingen av selve turnhallen har startet opp. Oppstart av selve byggingen av hallen er 2 uker forsinket.

Forsinkelse av første entrepris er hovedårsak til forsinkelsen.

Det vil komme en del tillegg både som følge av forsinkelsen og som følge av grensesnitt mellom de to entreprisene. Byggherrekostnadene har også blitt høyere enn estimert. Årsaker til dette er mer administrasjon og prosjektering knyttet til to entrepriser, samt noen uteglemte poster. Endringene i byggearbeidene dreier seg i hovedsak om flytting og omlegging av ledninger og økte kostnader som følge av vinterdrift. Det har også kommet på noe høyere kostnader for omlegging av fjernvarme enn først antatt. Egen sak legges frem våren 2016.

Status økonomi

Årets bokførte kostnader overstiger årsbudsjett med ca. 8,3 mill.kr. Prosjektets totalbevilgning må justeres da totalprognose overstiger vedtatte kostnadsramme. Det utarbeides egen sak på dette i 2016.

V1407 Lørenskog grønne sentrum, Elveparken

Prosjektbeskrivelse

Opparbeidelse av turstier og grøntområde i sentralområdet.

Status fremdrift

Kulvert og nordlig del utsettes. Byggearbeider startet opp i januar.

Status økonomi

Opprinnelig kostnadsramme på 56 mill. kr. Justert kostnadsramme for prosjektet er på 40 mill. kr jamfør KS-126/15.

K1402 Rehab kommunestyresalen

Sluttsak er skrevet, og ferdig behandlet i januar 2016, jamfør FS-003/16.

V1304 (K8525) Fotgjengerundergang – Hans Egedes vei

Prosjektbeskrivelse

Undergang ved Hans Egedes vei.

Status fremdrift

Prosjekt V1304 konseptvalgutredning avsluttes og erstattes av nytt prosjekt V1505 Ødegården – undergang under jernbanen. En parallell vurdering av undergang ved Hans Egedes vei, som tillegg til ny veikulvert for Haneborgveien, vil bli gjennomført i nytt prosjekt i 2016.

Status økonomi

Ok.

V1401 (K1310) Lørenskog hus ytterligere tiltak

Prosjektbeskrivelse

Ferdigstillelse av flere tiltak ut- og innvendig på Lørenskog hus.

Status fremdrift

Prosjektet omfatter mindre investeringstiltak. Forprosjektering på tiltak for lydproblemer og fasadelys har høy prioritet, men det er behov for mer detaljert planlegging. Prosjektet fortsetter i 2016.

Status økonomi

Prosjektets bokførte kostnader ligger 1,2 mill. kr under budsjett ved årets slutt.

Investeringer i programområder

P14 Kjøp av boliger og P16 boligsosialt utviklingsprogram

Totalt for begge boligprogrammene er det kjøpt 12 boliger og solgt 6 boliger i 2015. Både kjøpssum og salgssum har vært høyere enn budsjettert, men netto ramme er under budsjett og i henhold til vedtak i FS 58/15.

P20 IKT

Det er kjøpt IT- utstyr og utbyggingen av kommunens fibernett fortsetter. I 2015 har man startet en konseptvalgutredning for å finne standardiserte og modernisere løsninger for telefoni- og sykesignal. Innledende fase med behovskartlegging, situasjonskartlegging, situasjon- og funksjonsbeskrivelse er gjennomført. I tillegg har akutte utfordringer med systemene på sykehjemmene blitt løst.

P35 Veilys og målere

Nye veilys har kommet på plass i Løkenåsfaret og Løkenåsringen, over en strekning på 800 meter. Det er gravd i veien; - nye kabler, fundamenter, stolper og armaturer. Løkenåsfaret er helasfaltet og Løkenåsringen er delasfaltet.

Veilyset langs hele Holenstien (en strekning på 400 meter) ble oppgradert i 2015.

Det er et krav fra NVE at alt veilyss skal være målt innen 1. januar 2017. Lørenskog kommune har ca. 50 punkter som det må settes opp målere på (arbeid inkl. deler og graving). 20 skap er skiftet i 2015.

P52 Mindre rehabilitering bygg

Det er satt opp et toalettanlegg til publikum ved Mønevann. Det er utført oppgraderinger i henhold til brannforskriftene for Lørenskog bygdemuseum, både våningshuset og låven. Det er gjennomført rehabilitering av stallen og luftegårdene på Losby besøksgård.

Byggearbeidene for aktivitetssenter for funksjonshemmede vil tidligst starte opp i Kjennveien 160 i 2016. Lokaler i Dovre er tatt i bruk som midlertidig løsning inntil nye lokaler står klare.

Det tidligere E-verks bygget i Mailandsveien 26 er rehabilitert og kommunens eiendomsvirksomhet og hjemmesykepleien har tatt lokalene i bruk.

Det er kjøpt ny kombidamper ved Lørenskog sykehjem. Det er utført en rehabilitering ved Finstad dagsenter.

Ny base for funksjonshemmede elever ved Fjellsrud skole er etablert.

Det er behov for at paviljonger på Fjellhamar skole står lenger enn opprinnelig planlagt. Det søkes om utvidet midlertidighet for bruk av paviljonger for Fjellhamar skole. I byggesaken stilles tilnærmet samme krav som til permanent og paviljongene må oppgraderes slik at de tilfredsstiller nødvendige krav og forskrifter.

I juli ble det inngått ny leiekontrakt for nye lokaler til Maisenteret. Det har vært nødvendig å foreta tilpasninger i lokalene for at de skal fungere optimalt.

P58 Midlertidig tiltak bygg

Det har ikke vært nødvendig med nyetablering av paviljonger i 2015 da behovet har vært dekket med dagens kapasitet. Det er påbegynt en forenklet konseptvalgutredning vedrørende brakker/moduler til gruppen rus- og psykisk helse som forventes lagt frem til BP2 i 2016. Midlertidig barnebolig er etablert i Bårliskogen. Det er også etablert midlertidige lokaler for Fjellhamar fritidsklubb ved Fjellhamarhallen.

P80 Vann

Prosjekter under planlegging og gjennomføring i 2015 på vannområdet er modellering, styringssystem og vannloggere, vannledning Skårer syd, arbeid med ny NRV-ledning i Marcus Thranes vei og ny driftskontroll. Flere av disse prosjektene fortsetter i 2016.

P88 Avløp/overvann

Et prosjekt for å få redusert fremmedvann i Grønlia, samt 4 andre prioriterte soner er under planlegging og videreføres i 2016. I tillegg er det anskaffet en oljeutskiller og en gravemaskin i 2015.

Andre prosjekter

Lørenskog stasjonsby er et prosjekt hvor det er inngått avtale med utbygger. Prosjektet har ingen kostnad for kommunen. Prosjektkostnaden som fremkommer i oversikten er finansiert med eksterne midler.

Sluttsaker behandlet i 2015

Prosjektnummer	Prosjektnavn	Sluttsak behandlet
K2217	Hammer skole	FS 077/15
K2225	Paviljonger Fjellhamar skole	FS 053/15
K2231	Paviljong Rasta skole	FS 053/15
K2251	Paviljong Rasta opplæringscenter	FS 053/15
K2316	Paviljong Fjellhamar barnehage	FS 053/15
K6636	Fjellhamar skole ballplass	FS 053/15
K6629	Kjenn samfunnshus – rehabilitering	FS 044/15
K6637	Kjenn samfunnshus - rehab vaktmesterbolig	FS 044/15
K8610	Tursveier og turstier	FS 016/15
K1407	Rådhusparken mangelutbedring	FS 016/15
K6606	Torshovbanen	FS 016/15
K6617	Rolvstrud bane II	FS 016/15
K2315	Eventyrstua barnehage	FS 016/15

Note 11 - Mindreforbruk 2015

Kommunen har de siste årene hatt mindreforbruk/overskudd i regnskapene. Andre egenkapitalkontoer som kommunens fond og kapitalkonto er omtalt i egne noter. Det har ikke vært noen endringer i regnskapsprinsipp i 2015 som har påvirket egenkapitalkontoene.

	Regnskap 2015	Regulert budsjett 2015	Opprinnelig budsjett 2015	Regnskap 2014
Tidligere opparbeidet mindreforbruk	50 378 380			32 433 085
Årets bruk av mindreforbruk	50 378 380	50 378 380	0	32 433 085
Nytt mindreforbruk i regnskapsåret	50 670 905			50 378 380
Totalt mindreforbruk til disponering	50 670 905			

Note 12 - Gebyrfinansierte selvkosttjenester

Det er utarbeidet etterkalkyle for betalingstjenester i henhold til Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester (H-3/14, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, februar 2014). Kommunen benytter selvkostmodellen "Momentum selvkost kommune"

Selvkost innebærer at kommunens kostnader med å frembringe tjenestene skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene. For å kontrollere at dette ikke skjer, må kommunen etter hvert regnskapsår utarbeide en selvkostkalkyle som viser selvkostregnskapet for det enkelte gebyrområdet. Elementene i en selvkostkalkyle avviker fra kommunens ordinære driftsregnskap på enkelte områder og de to regnskapene vil, som eksemplet under viser, ikke være direkte sammenlignbare.

Forskjeller mellom kommunens regnskap og selvkostregnskapet	Regnskapsresultat	Selvkostkalkyle
Gebyrinntekter	8 800 000	8 800 000
Øvrige driftsinntekter	20 000	20 000
Driftsinntekter	8 820 000	8 820 000
Direkte driftsutgifter	5 700 000	5 700 000
Avskrivningskostnad	1 750 000	1 580 000
Kalkulatorisk rente	0	1 140 000
Indirekte driftsutgifter (netto)	0	240 000
Driftskostnader	7 450 000	8 660 000
Resultat	1 370 000	160 000

I selvkostkalkylen inngår regnskapsmessige driftsinntekter, driftsutgifter eksklusiv regnskapsmessige avskrivninger, kalkulatoriske avskrivninger og rentekostnader, samt henførte indirekte driftsutgifter (administrasjonsutgifter).

Ved beregning av kalkulatoriske avskrivninger skal det i selvkostberegningene gjøres fratrukk av fremmedfinansiering. Kalkulatorisk rentekostnad inngår ikke i kommunens driftsregnskap, men representerer en alternativ avkastning kommunen går glipp av ved at kapital er bundet i anleggsmidler. Den kalkulatoriske rentekostnaden beregnes med utgangspunkt i anleggsmidlenes restavskrivningsverdi og en kalkylerente. Kalkylerenten er årsgjennomsnittet av 5-årig SWAP-rente + ½ % -poeng. I 2015 var denne lik 1,94 %.

Retningslinjene fastsetter regler for henføring av relevante administrasjonsutgifter som kan inngå i selvkostgrunnet. Et overskudd fra et enkelt år skal tilbakeføres til brukerne i form av lavere gebyrer i løpet av en femårsperiode. Kostnadene ved tjenestene som ytes i dag skal dekkes av de brukerne som drar nytte av tjenesten. Dette innebærer at dersom kommunen har overskudd som er eldre enn fire år, må dette i sin helhet gå til reduksjon av gebyrene det kommende budsjettåret.

I tillegg til å utarbeide en etterkalkyle for hver betalingstjeneste, må kommunen også utarbeide forkalkyler i forkant av budsjettåret for å estimere drifts- og kapitalkostnader for neste økonomiplanperiode. Forkalkyler gir grunnlaget for kommunens gebyrsatser. Ved budsjettering er det en rekke usikre faktorer, herunder fremtidig kalkylerente, utvikling av antall brukere og generell etterspørsel. I tillegg til å overholde generasjonsprinsippet bør kommunen ha målsetning om minst mulig svingninger i de kommunale gebyrene.

Samlet etterkalkyle 2015

Etterkalkyle selvkost 2015	Vann	Avløp	Renovasjon	Feiing	Totalt
Gebyrinntekter	40 767 904	34 605 448	36 791 109	3 708 600	115 873 061
Øvrige driftsinntekter	80 065	488 851	0	971 277	1 540 193
Driftsinntekter	40 847 969	35 094 299	36 791 109	4 679 877	117 413 254
Direkte driftsutgifter	33 298 463	38 976 653	29 095 817	3 566 108	104 937 041
Avskrivningskostnad	2 050 720	3 013 075	2 083 224	0	7 147 019
Kalkulatorisk rente (1,94 %)	1 106 447	1 478 796	624 984	0	3 210 227
Indirekte netto driftsutgifter	771 741	751 402	66 542	2 111	1 591 796
Driftskostnader	37 227 371	44 219 926	31 870 567	3 568 219	116 886 083
Resultat	3 620 598	-9 125 627	4 920 542	1 111 658	527 171
Kostnadsdekning i %	109,7 %	79,4 %	115,4 %	131,2 %	100,5 %
Selvkostfond/fremførbart underskudd 01.01	42 504 883	16 823 769	-15 089 000	1 866 732	46 106 384
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	3 620 598	-9 125 627	4 920 542	1 111 658	527 171
+/- Kalkulert renteinntekt/-kostnad selvkostfond (1,94 %)	859 715	237 863	-244 997	46 998	899 579
Selvkostfond/fremførbart underskudd 31.12	46 985 195	7 936 005	-10 413 455	3 025 387	47 533 132

Etterkalkyle selvkost 2015	Plansaker (private)	Byggesak	Oppmåling	Totalt
Gebyrinntekter	2 719 142	17 259 885	1 897 542	21 876 569
Øvrige driftsinntekter	0	19 712	38 057	57 769
Driftsinntekter	2 719 142	17 279 597	1 935 599	21 934 338
Direkte driftsutgifter	3 137 208	7 320 702	2 132 972	12 590 882
Avskrivningskostnad	0	0	0	0
Kalkulatorisk rente (1,94 %)	0	0	0	0
Indirekte netto driftsutgifter	321 345	678 802	215 249	1 215 396
Indirekte avskrivningskostnad	0	0	0	0
Indirekte kalkulatorisk rente (1,94 %)	0	0	0	0
Sjablommessig indirekte kapitalkostnad (5 % av indirekte driftskostnad)	0	0	0	0

Etterkalkyle selvkost 2015	Plansaker (private)	Byggesak	Oppmåling	Totalt
Driftskostnader	3 458 553	7 999 504	2 348 221	13 806 278
+/- Korrigerer av tidligere års feil i kalkyle	0	0	0	0
+/- Bruk av/avsetning til etterdriftsfond	0	0	0	0
+/- Gevinst/tap ved salg/utrangering av anleggsmiddel	0	0	0	0
+/- Kalkulert renteinntekt/-kostnad selvkostfond (1,94 %)	0	0	0	0
+ Tilskudd/subsidiering	0	0	0	0
Resultat	-739 411	9 280 093	-412 622	8 128 060
Kostnadsdekning i %	78,6 %	216,0 %	82,4 %	158,9 %
Fremførbart underskudd 01.01	-506 938	-11 050 343	-952 403	-12 509 684
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-739 411	9 280 093	-412 622	8 128 060
+/- Kalkulert renteinntekt/-kostnad selvkostfond (1,94 %)	-17 007	-124 360	-22 479	-163 846
Fremførbart underskudd 31.12	-1 263 356	-1 894 610	-1 387 504	-4 545 470

Note 13 - Anleggsmidler

Tekst (i 1000 kr)	0 ÅR	5 ÅR	10 ÅR	20 ÅR	40 ÅR	50 ÅR	Sum
Akkumulert anskaffelseskost pr. 01.01.15	84 480	54 841	74 309	386 037	2 051 043	1 988 698	4 639 408
Akkumulerte/reverserte nedskrivninger	0	-33	0	-338	-135 074	-66 896	-202 341
Akkumulerte ordinære avskrivninger pr. 01.01.15	0	-48 514	-25 584	-123 231	-366 629	-244 923	-808 879
Bokført verdi 01.01.15	84 480	6 294	48 725	262 469	1 549 340	1 676 879	3 628 188
Tilgang i året	62 413	3 836	9 751	4 527	193 164	37 768	311 459
Avgang i året	0	0	-678	0	-4 962	0	-5 640
Delsalg i året	0	0	0	0	0	0	0
Årets ordinære avskrivninger	0	-1 706	-6 061	-17 928	-44 601	-3 140	-108 109
Årets nedskrivninger	-25	0	-15	0	-3 140	-5057	-8 236
Bokført verdi 31.12.15	146 868	8 424	51 723	249 068	1 689 801	1 671 696	3 817 580
Avskrives	0 %	20 %	10 %	5 %	2,5 %	2 %	

0 ÅR = Ikke avskrivbare anleggsmidler, tomter og kunst
5 ÅR = IKT-utstyr, kontormaskiner o.l.
10 ÅR = Anleggsmaskiner, biler, inventar og utstyr o.l.
20 ÅR = Tekniske anlegg, pumpestasjoner, o.l.
40 ÅR = Boliger, skoler, barnehager, ledningsnett, veganlegg o.l.
50 ÅR = Administrasjonsbygg, sykehjem o.l.

Kommunens anleggsmidler avskrives i henhold til forskriftens bestemmelser om avskrivningstid. De to siste årene har det vært foretatt en stor gjennomgang av anleggsmidler og gjennomført korrigeringer og nedskrivninger. Akkumulert anskaffelseskost per 1. januar 2015 for de forskjellige grupper er dermed ikke i overensstemmelse med fjorårets note, sum totalt stemmer.

Note 14 - Godtgjørelser og tilskudd

Godtgjøring rådmann og ordfører

Det fremgår av merknaden til regnskapsforskriften § 15 at ytelser til ledende personer som administrasjonssjef og ordfører skal opplyses om i note.

	Lønn	Annen lønn	Naturallytelser
Rådmann Ragnar Christoffersen	1 380 235		39 585
Ordfører Åge Tovan (01.01.15 – 31.10.15)	709 801	8 572	4 776
Varaordfører Ragnhild Bergheim	490 832	79 210	4 335
Ordfører Ragnhild Bergheim (01.11.15 – 31.12.15)	169 150		875

Betaling til revisjon

Kommunens revisor er Romerike revisjon IKS. Kommunens betaling i 2015 til Romerike revisjon IKS utgjorde 2 795 200 kr mot kr 2 938 038 i 2014. Kostnadene knytter seg til regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll 2 662 200 kr og til etablering av Romerike revisjon IKS 133 000 kr. I tillegg har kommunen fått tilbakebetalt 110 350 kr for avvikling av Nedre Romerike distriktsrevisjon IKS.

Note 15 - Minimumsavdrag sammenholdt med udisponerte lånemidler

Lørenskog kommune har pr 31. desember 2015 en samlet langsiktig gjeld på i overkant av 3 mrd. kr. Av dette er 2,7 mrd. kr kommunens egne lån, mens 306 mill. kr gjelder kommunens innlån fra Husbanken til videre utlån; startlånsmidler.

Kommunen har i 2015 ikke tatt opp nye lån til finansiering av investeringsprosjekter. Kommunens ubetalte avdrag i 2015 er overført udisponerte lånemidler. Oppstilling nedenfor viser dette nærmere:

	2015	2014
Udisponerte lånemidler investeringsprosjekter 1. januar	142 250 319	148 954 399
Ubetalte avdrag i henhold til beregning av minsteavdrag 2015	56 932 634	54 210 469
Bruk av lånemidler til investeringsprosjekter i 2015	-207 318 411	-60 914 549
Udisponerte lånemidler investeringsprosjekter 31. desember	-8 135 458	142 250 319

	2015	2014
Udisponerte lånemidler startlån	26 513 388	16 781 193
Lån finansiell leasing	63 750 000	67 500 000
Bet - vedlikeholdsfond	8 600 321	8 050 321
Udisponerte lånemidler i henhold til memoriakonto	90 728 251	234 581 833

Regnearkmodellen er benyttet ved beregningen av årets minimumsavdrag. I 2015 utgjør dette 85 mill. kr. Modellen tar utgangspunkt i anleggsmidlenes balanseverdi per 1. januar i regnskapsåret og restgjeld settes i forhold til restlevetid på disse.

28,1 mill. kr av beregnet minimumsavdrag har kommunen betalt. De resterende er overført udisponerte lånemidler. Overføringen av ubetalte avdrag til udisponerte lånemidler reduserer bevilgningen for låneopptak i 2015 med 56,9 mill. kr. Lørenskog kommune har i 2015 benyttet alle tidligere års udisponerte lånemidler.

Note 16 - Tap på krav

	Regnskap 2015	Regulert budsjett 2015
Tap på fordringer		
Fjellhamar skole	600	-
Byggesak	5 076	10 000
Nav - kommunal del	635 873	100 000
Flyktningsmottak og integrering	3 000	-
Sum	644 549	110 000

Avsatt til tap på fordringer		
Ordinært barnehagetilbud	100 000	-
Skolefritidstilbud	400 000	-
Pleie og omsorg, hjelp i institusjon	1 125 000	-
Pleie og omsorg, hjelp i hjemmet	125 000	-
Kommunal næringsvirksomhet	1 500 000	-
Sum	3 250 000	-

Totalt	3 894 549	110 000
---------------	------------------	----------------

Avsatt tidligere i regnskapet pr 31.12.2014	15 312 453	
Totalt avsatt til tap på fordringer 31.12.2015	18 562 453	

Kommunen har et etterslep hva gjelder avskrivning av gamle krav og har derfor økt avsetningen av midler i 2015. Ved årsskiftet er 18,7 mill. kr vurdert som mulig tap. Det er avsatt 18,5 mill. kr til inndekning av tap på krav.

I 2016 vil arbeidet med å avskrive gamle utestående fordringer gjennomføres, og det skal iverksettes rutiner som sikrer fortløpende oppfølging av dette forhold.

Note 17 - Finansielle leieavtaler

Kommunen har to finansiell leieavtaler. De gjelder avtaler med Lørenskog kommunale pensjonskasse om to idrettshaller.

	Gruppe 4
Anskaffelseskost	75 000 000
Akkumulerte avskrivninger	11 250 000
Tilgang i regnskapsåret	0
Avgang i regnskapsåret*	0
Avskrivninger i regnskapsåret	0
Nedskrivninger	0
Reverserte nedskrivninger	0
Bokført verdi 2015	63 750 000
Bokført verdi 2014	67 500 000
Bokført verdi 2013	75 000 000

Gruppe 4 gjelder skoler, barnehager, idrettshaller, boliger, teknisk anlegg og liknende.

Note 18 - Vesentlige transaksjoner

Lørenskog kommunen har mottatt midler fra Nittedal kommune for andel i Nedre Romerike avløpsselskap IKS på 10,5 mill. kr. Dette er en del av selvkostområdene og deler av midlene er satt av til bundet investeringsfond.

Note 19 - Usikre forpliktelser, betingede eiendeler og hendelser etter balansedagen

Kommunen har to pågående rettslige prosesser av betydning:

Luhr skole

Entreprenørselskapet SEBY har anlagt sak mot kommunen for å få dekket påstått påført tap som følge av at selskapet ikke ble tildelt kontrakt for oppføring av Luhr skole som totalentreprise. Det ytterste påstandsbeløpet er på 20 mill. kr med tillegg av saksomkostninger. Lørenskog kommune tapte i tingretten, men saken behandles i lagmannsretten i januar 2016, og det ventes dom i 2016⁶.

Microtunell

Lørenskog kommune tapte en sak i Eidsivating lagmannsrett mot NCC-Anlegg vedrørende reklamasjonsadgang for mangelfullt utført arbeid for deler av et "microtunell"-prosjekt. Saken er anket til Høyesterett der kommunen tapte saken og motpartens saksomkostninger må betales. Utbedringsarbeidene på microtunellen vil ved tap fases inn som eget prosjekt i ordinær budsjettering.

⁶ Dom ble avsagt i februar 2016. Lørenskog tapte saken.

Lørenskog hus og momskompensasjon

Skatteetaten har to saker hvor de har krevd tilbakebetalt store beløp i momskompensasjon fra kulturhus i Stavanger og Kristiansand. Resultatet i disse sakene vil kunne få konsekvenser for Lørenskog kommune da vi også har krevd og mottatt momskompensasjon for byggingen av Lørenskog Hus. Uenigheten bunner i en definisjon av om deler av kommunens aktiviteter er i konkurranse med private tilbydere og dermed har vi ikke krav på momskompensasjon ved bygging eller drift av disse aktivitetene. Hvis skatteetatens syn vil bli gjeldende kan Lørenskog kommune måtte tilbakebetale forholdsvis store beløp i momskompensasjon til skatteetaten.

Note 20 Vertskommunesamarbeid

Noten gir informasjon om vertskommunesamarbeid hvor Lørenskog kommune er kontor-kommune og regnskapet inngår i Lørenskog kommunes regnskap. Kommunen har ett vertskommunesamarbeid, barnevernsvakta hvor det deltar 13 kommuner.

Barnevernsvakta		
	Utgifter	Inntekter
Overføring fra Lørenskog kommune (kontorkommunen)		1 014 755
Overføring fra Skedsmo kommune (deltaker)		1 475 165
Overføring fra Aurskog Høland kommune (deltaker)		447 541
Overføring fra Eidsvoll kommune (deltaker)		664 495
Overføring fra Fet kommune (deltaker)		319 320
Overføring fra Gjerdum kommune (deltaker)		179 739
Overføring fra Hurdal kommune (deltaker)		79 054
Overføring fra Nannestad kommune (deltaker)		341 221
Overføring fra Nes kommune (deltaker)		582 360
Overføring fra Nittedal kommune (deltaker)		645 587
Overføring fra Rælingen kommune (deltaker)		491 305
Overføring fra Sørums kommuner (deltaker)		491 567
Overføring fra Ullensaker kommune (deltaker)		953 354
Resultat av overføringer		7 685 463
Øvrige inntekter		341 325
Totale driftsutgifter	7 600 094	
Resultat av virksomheten		426 693
Disponering av resultatet		
Tilbakeført deltaker kommunene	426 695	
Overført til neste driftsår		
Udekket underskudd	2	

9 Øvrige forhold

9.1 Internkontroll

Rådmannen etablerte høsten 2014 et prosjekt for å innføre et mer helhetlig system for internkontroll. Med rådmannens internkontroll menes det «å holde orden i eget hus» eller å ha god kontroll i egen organisasjon. Hva internkontrollen skal omfatte vurderes av den enkelte kommune, men KS beskriver fire formål med internkontroll som viser bredden i arbeidet:

- Kvalitet og effektivitet i tjenesteproduksjonen
 - *Kostnads- og resultateffektivitet*
 - *Tilfredse brukere og innbyggere*
 - *Forbedringsarbeid*
- Helhetlig styring og riktig utvikling
 - *Utvikling i tråd med vedtatte mål*
 - *Godt samspill mellom virksomhetsstyring og internkontroll*
- Godt omdømme og legitimitet
 - *Legitimitet og engasjement for kommunen og lokaldemokratiet*
 - *Attraktivitet som bosted og arbeidsgiver*
- Etterlevelse av lover og regler
 - *Kvalitet og tilgang på tjenester*
 - *Hindre myndighetsmisbruk*
 - *Forebygge uønskede hendelser.*

Rådmannens ansvar for internkontroll følger av kommunelovens § 23 nr. 2 hvor det blant annet heter at *"administrasjonssjefen skal sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende kontroll"*.

Det overordnede ansvaret for internkontrollen er forankret i organisasjonsavdelingen, mens de øvrige stabsavdelingene og sektorene er tildelt et særskilt ansvar for internkontroll på sine områder.

Hovedprosjektet ledes av organisasjonsdirektør og økonomidirektør i fellesskap, mens rådmannens ledergruppe er styringsgruppe. Sektorene og stabsavdelinger er representert i prosjektgruppa.

I 2015 er det bl.a. gjennomført følgende tiltak:

- Kartlegging av internkontroll på overordnet nivå, ved hjelp av en GAP-analyse
- Kartlagt status for kommunens overordnede instruksjoner/reglementer
- Laget plan for nødvendig endring av overordnede dokumenter (reglementer/instruksjoner)
- Utarbeidet utkast til reglement for internkontroll og risikostyring med årshjul
- Gjennomført anskaffelse av et digitalt verktøy for internkontroll – Kvalitetslosen.
- Etablert piloter i alle sektorer og stabsavdelinger

Prosjektet har en framdrift i tråd med prosjektplanen, og videreføres med implementering av nytt system og utrulling i stabsavdelinger og sektorer i løpet av 2016.

9.2 Etikk og verdier

Lørenskog kommune hadde en nysatsing på etikk i 2014. Denne satsingen har også vært synliggjort i 2015. Ved å ha fokus på etikk ønsker kommunen å øke bevisstheten rundt hvorfor man tar de valgene man tar, og handler som man gjør.

Lørenskog kommune har definert fire konkrete mål for etikkarbeidet:

1. Ansatte tenker klart rundt moralske spørsmål og hvordan disse kan håndteres i praksis
2. Lørenskog kommune har handlekraftige ansatte som løser problemene
3. Organisasjonskulturen er utviklet slik at etiske holdninger og verdier blir godt ivaretatt
4. De etiske verdiene vi ønsker skal prege tjenestene til kommunen er styrket

Som et verktøy for ledere og ansatte har Lørenskog kommune en etikkportal, som er en idebank med gode verktøy som kan benyttes i etikkarbeidet ute i virksomhetene. I etikkportalen legges det ut "Månedens dilemma". Månedens dilemma er en praksisnær etisk problemstilling som kan reflekteres rundt på arbeidsplassene. I portalen ligger også kommunens verdier og etiske retningslinjer, og flere lenker til både felles og sektorspesifikke ressurser.

Lørenskog kommunes etiske retningslinjer ble vedtatt av kommunestyret i 2008 og det er senere formulert tre verdier som skal bidra til å beskrive, profilere og prege organisasjonen:

Åpen:

*Vi møter innbyggerne og hverandre med åpenhet, tillit og toleranse.
Vi er romslige og gir plass for forskjellighet.*

Troverdig:

*Vi holder det vi lover
Vi behandler alle profesjonelt.
Vi gir presis og objektiv informasjon.*

Engasjert:

*Vi engasjerer oss faglig og personlig og streber etter å utgjøre en forskjell.
Vi er fleksible og forandringsvillige, og setter pris på nye ideer og initiativ.*

Verdiene er blant annet synliggjort gjennom lederplattformen og i alle Lørenskog kommunes stillingsutlysninger.

9.3 Mangfold

Lørenskog kommune legger vekt på mangfold og har som målsetting at kommunens ansatte skal speile sammensetningen av kommunens befolkning. Tidligere kartlegging har vist at andelen ansatte med innvandrerbakgrunn er i samsvar med andelen i befolkningen. Selv om kommunen er et stykke på vei, er det fortsatt en utfordring å få personer med innvandrerbakgrunn inn i alle typer stillinger, ikke minst i lederstillinger. Lørenskog kommune anser

innvandrerbefolkningen som en viktig ressurs som kan bidra til å dekke kommunens behov for arbeidskraft på ulike felt.

Ved utlysning av stillinger oppfordres personer med innvandrerbakgrunn spesielt til å søke. Det legges vekt på holdningsarbeid i forhold til mangfold, og sektorene er positive til ansatte med ulik bakgrunn.

Lørenskog kommune har fokus på å følge opp og legge til rette for arbeidstakere med ulike helseproblemer. Det er blant annet satt av interne attføringsmidler som brukes som tilskudd til sektorene ved tilrettelegging av stilling. Formålet er å forebygge uttak av uførepensjon.

I forbindelse med vedlikeholdstiltak i kommunen blir det generelt tatt hensyn til universal utforming.

9.4 Kjønnfordeling - ansatte og ledere

Nedenfor følger oppstillinger av kjønnfordelingen blant ansatte og ledere. Oppstillingene er sortert etter størrelse på sektoren/avdelingen.

Kjønnfordeling – ansatte per 31.12 2015

	Antall ansatte	Menn	Kvinner
Oppvekst og utdanning	1 073	16 %	84 %
Helse og omsorg	754	17 %	83 %
Teknisk	207	56 %	44 %
Kultur	87	46 %	54 %
Økonomiavdelingen	30	23 %	77 %
Organisasjonsavdelingen	30	20 %	80 %
NAV	30	17 %	83 %
Teknologiavdelingen	28	46 %	54 %
Rådmann	1	100 %	0 %
I alt	2 239	22 %	78 %

Kjønnfordeling - ledere

	Antall ledere	Menn	Kvinner
Helse og omsorg	44	18 %	82 %
Oppvekst og utdanning	38	11 %	89 %
Kultur	9	56 %	44 %
Rådmann/kommunal- og stabsdirektører	8	50 %	50 %
Organisasjonsavdelingen	6	0 %	100 %
Teknisk	5	20 %	80 %
Teknologiavdelingen	4	50 %	50 %
Økonomiavdelingen	3	33 %	67 %
Nav	3	0 %	100 %
I alt	120	29 %	71 %

9.5 Lønn i likestillingsperspektiv

Deltid

Det er 39 % av de fast ansatte i kommunen som jobber deltid. Dette er uendret fra i fjor, og en lavere andel enn landsgjennomsnittet som viser at 53 % arbeider deltid.

Av kvinnene er det 41 % som jobber deltid. Dette er også uendret fra i fjor. Andelen menn som arbeider deltid har økt fra 30 % til 32 %.

Helse og omsorg har en høy andel deltidsansatte med 54 %. Dette er allikevel betydelig lavere enn på landsbasis hvor 69 % av ansatte i helse og omsorg arbeider deltid. Kultur har også en høy andel deltidsarbeidende.

Gjennomsnittlig stillingsstørrelse

	2013	2014	2015
Alle	84,4 %	83,7 %	81,8 %
Kvinner	84,4 %	83,4 %	81,6 %
Menn	84,6 %	83,9 %	82,6 %

Gjennomsnittlig stillingsstørrelse er på om lag 82 % for både kvinner og menn, og er knapt 1 % -poeng lavere enn i 2014.

Overtid

Andelen som arbeidet overtid i 2015 var om lag 46 % både blant menn og kvinner, mot 45 % i 2014.